КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

ШИНАРИН,
3
декабрь, 1968 шу
№ 145 (4835).
Мах 2 кап.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Советан Министрий Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ
1923 ШЕРА ДЕНЗ

ХІинзалхьо шера план кхочушъеш дукха болхлой бу Грозненски «ГАРО» заводе. Царна ю заводе болхлашта юкъе эгара хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яха сийлахь цІе яьккха токарь Урусов Анатолий а. ХІара сменерІа нормаш 160—200 процент кхочушъеш ву. Цуьнца дина къахьегарах профсоюза обкомо заводе кулгалхошна цунна тийна Сийлен грамоташ дукха ю. Къахьегама кхинна тІа дІа а кадаш дуьххьара барналаш яьхад. Общественни балха тІа а хьинаре дакъа лоцу цо. Из ю профсоюза заводан цехкоман член, заводерчу рационализаторах динагІоьна рационализатор.

СУРТА ТІА: балх бош ву токарь А. Урусов.

И. Пиков сурт.

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТАГА

Шоай кхоалагІа Ерригсоюзни съезде гулбеннача дуккхача къамех латтача советски художникий коллектива вникалина дІайхача моарцалел баркалеи дешаш оал хьамсарчьа Коммунистически партега — тохкамах чаккхьинача советски халкъа авангардага.

Оаха доккха баркал оал КПСС Центральни Комитета, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума, Советски правительствана СССР художникий Союза денна деза совгІат — Ленина орден бахьан долаш.

КПСС Центральни Комитета дег тІара баркал оал оаха коммунизм хьалъечарча искусства лоархІама, художника къахьегама дог уровттадеш мах барах, тха съездага КПСС ЦК-ас дайтача моарщал тІа хьахьоккхача тайпара парте йоакхо ярахи тешам болараха.

Доккха а деза а да марксизма-ленинизма сийлахьча идеина сийрдалъяккхача советски художественни культурана нарагІдьина хІамаш.

Советски пачхахьалкхен шоалтъе итт шу дуза юбилей еъзача деношка, вай мехко хьабенача халачеи сийлахьчеи накъага юхахьежача оаха шІахха а, къахьтта чІоагІа хо а луш, кхетадир, художника дог тийпа а долаш революционни къовсама тІулах дар, коммунистически партена тешаме хилар, халкъаца айхха бузам лоаттабар, вахар кІоаргга довзар бокъонца йола творчество кхоллара мел лоархІаме да.

Тха искусства деррига историе бакъдаьд художественни творчества партенен халкъалеи ленински принципаш вахара низ боаллаьи бакъи хилар. Уж массаза а Коммунистически парте художественни политика ларъд хиннай, художникашта ловкъостал ду цар вай халкъех деррига прогрессивни азамашен доккхал деш йола произведенеш кхоллара.

Машар боаца классови къовсам латт дунен чу. Коталонца гІа боахаш йода социализм массе тайпара юхасоаце гІерт империализм. Деррига вай халкъо а сацна, оаха къоабалду социалистически латера цІьоагІо чІоагІъяра, Москве дахь СССР-ах Чехословакеи юкъера договор кхоачашдара Советски правительства чаккхадьа деррига гІулакхаш.

КПСС ЦК апрельски июльски Пленумаша кІоаргга анализ йир дунен халкъалита юкъерча хьалашта, вай массане а уйла тІевзайир кхьн а хьинарегІа болх бара, буржуазни идеологена дукъала майрра, хоадамболаш къовсам лоаттабара.

Вай парте Центральни Комитета [illegible] оаха советски изобразительни искусства деятелаша коммунистически идеяш котъахар дукъа вІаьд ца луш къовсам лоаттабергхилара!

Деррига халкъаца цхьана керда общество хьалъеча хьинаре дакъа лоацилгах шоай декхар лоархІ советски художникаша. Воарам боахаш йоккхий перспективаш хьалла ю художникашта хьалхашка.

ЛеррагІа вай кхоачІьеш латта принципаш а йола социалистически реализм — из да вай юкъара идейно-творчески позици хьахьекхар, из я бизвача мыкае йолча художественни творчества лард. Социалистически реализм шерра тарешан ду талантш беркатеІа дегІакхуллара, искусства тайпаш, жанраш, стилаш дукхьаче тайпара хилийтара, чІоагІагІа эшаш дола керда хІамаш лахара.

Советски художникаша бахьдаь тІаьхьаш дин толамагІа йола вай социалистически культура біехьен Іеннехаен буржуазни идеологаш гІертар. Оаха дІакалйахаду: советски изобразительни искусства мастераша доккхал ду шоай социалистически Даьхенах, советски сага нарагІдьялача къахьегама гІулакхех, уж тІадбахл йа вай мехка вежараьха долча деррига халкъий культура толлуш хилараха.

Тхона хов, художественни процесс мах хилий а, хІинара тома къахьта, ма ярра хьахьокха гІеречча бокъойна волча новагера малагІа творчески халонаш лов. Пхьабакхьда, тхо шІахха а рьза хургдац формалистически «лехача хІамаех» новатаретво ларІа, мел йеккхий цІераш текхаш уж хьахьалкашка кхухье а, мел чІоагІа хестадеш уж кхайкадой а. Тхона дагадоагІа художника сийлахьа декхар — шиш творчествоца халкъага латтар. Из реализма классикий сийлахь-йоккхий традицеех цаІ а. Халкъа идеалаш гойтеш вар хилар, советски халкъа тІа-тІа дукхагІа хьаштхула эстетически хІамаш кхоачашдар — хІара советски художника сийлахьа декхар. Вахара бакъдар, цун идейни маІан харцахьдоахаш, профессионально эсала йолча формалистически натуралистически произведенешта моттиг хила йиш яц тха творчески балха тІа.

Тхо, советски изобразительни искусства деятелаш, тайп-тайпарча доахалий, деррига къамех дола, творчески почераш бе-бе йолаш дола викалаш, тхоай, творчески къахьегамца халкъан ленински партенен тешаме гІулакх де рьза хиннеи шІеначе дег тІарен лови тхо хилара. гІулакха уйлаш цхьатарра йолаш да. Тхо дог тийша да, вай социалистически бакъдараш ма дарра хьахьокхарал, коммунизма сийлахь-йоккхий идеалаш чІоагІъярал доккхагІен сийлахьен а долаш художника цхьаккха хІама ца хилараха! Дунеп художественни дегІаахара процессаш марксистско-ленински позицешкара хьагойтарах, советски искусства дІаьхий опыт вІашагІтехарал, цуна карагІдьинараш тІагІерттаи безам тІабахийтан дІаккхайкадарах, социалистически реализма принципий шІенаІ зораирал доккхагІен сийлахьен а долаш цхьаккха хІама дац советски искусствоведа.

Доккхийн Іалахьате бехтокхамен декхараш латт тхона хьалхашка В. И. Ленина вахьча дийнахьа денз 100 шу дизара кийчо е еаш.

СССР художникий Союзо, вежарашка йолча ерригача республикай мастераша хІанзале а боаржабахь кастта хургйолча юбилейни выставкашта кийчо яра болх. Ленинизма йоазли коталон, коммунистически парте а советски халкъа а цхьоагІо, дукхха оагІош йолаши боазы тІаозаш йола Ильича гениальни личность кІоаргга хьахьокхаш йола керда произведенеш кхолла гІерташ ба советски художникаш. КІоаргга партен доаллаши йоккхача говзалца оттальи йола произведенеш хьахкохлара советски искусства деятелий деган уравттадаьд ленински идеяша, массоза уравтта а дергда.

Советски художникий кхоалагІа съездо Коммунистически партена дош лу: советски художникаша ерригга шоай талант, деррига шоай низаш дІалургда коммунистически культура хьалра, исторически декхар кхоачашдара, партен халкъон ечча йоаккхенна дег гІоздоаккхаш йола произведенеш кхолларца жоп далара.

Даькъала хилда советски халкъ — коммунизм хьалъеш доалхар!

Даькъала хийла Советски Союза ленински Коммунистически парты — вай коталонаш йоахилга вІаштІехьдоахари уж ахара деган уравттадери!

СССР ХУДОЖНИКИЙ КХОАЛАГІА СЪЕЗД.

ЛЕНИНСКИ
къахьегама вахта
100 шу

МАСТЕРСКЕРА АРАЙОАГІА

Грозненски района бахьцадараш кхедеча боахламашта юкъе йоккхагІа я № 3 йола сомий-бахьцадарий совхоз. Дика чакхдаькхад боахама болхлоца ер шу.

Бакъда, кхашкара балхаш кхоачашдаьд аьнна садеІам хиргна Іеш бац уж, дагайоал хьатІайоагІа бІаьсти, хІаьта бІаьсти техника чІоагІа эшаш ма йий.

Фу хьал долаш я совхоза техника хІанз?

...Ремонтни мастерске ше ма аьнна оалалургдац совхоза контора юхе даттача кІайча здане чувахьнача сага. Тракторни завода сборочни цеха дукхагІа тара я помещени моллагІча совхоза йолча мастерскеи.

Техника тІеххьарча дешах оборудовани дьа я из. Массеха цех: токарни, слесарни, сварочни, кузнечни, массайолча жетте бІдха размерени шиш ригка а. ВІашагІкъакхача трактора узлашта де йиш йола «дарба» ду укхаза.

Хьовча тайпара, цІаккха хилаш боахамаш кхоачам болаш запасной оатхалаш йолаш. «Сельхозтехника» объединене складашка а нагахь хилаш эгара эшаш йола оатхал, цудухьа агрегата оатхалашта реставрации е оаш хул.

— Тха эгара дикагІа вола реставратор Алексадр Павлович Беляков ва, — аьлар сога конторе кхийттача Жуков Филипп Иванович, совхоза керттерча инженера декхараш кхоачашдеча механика. — Цо тоаль опорни каретнаш, направляюща чархаш завода арахийцарел вогІа хилан.

Жукова дІуйцар-м сона сайна ха йиш йолаш дар. Белякова аьнна хьовсаш тІадеха тиша чархаш хІана заводской станоха кІалкара хьаькхий аргдолш ар. Иштта дика къахьег коробкаш товеца слесарша Волков Гаврика, Оьмаев Вахас, Газмагомиев Султана, трактористе Бахоев Шарпудино кхьчар. Техника сингаІа тоарре шоай бола низ тІабехьир цар. ХІаьта ремонт е-оаш боахаме 44 трактор, итташ нохараш, сеялкаш, культиваторш я. Царех укх шера йиьлагІча квартале тове оаш 18 трактор, 6 нух, 10 сеялка, 15 культиватор я.

— 11 трактор тоаль дахьнах тхо, — дуц Жукова. Майра ала йиш я царех Іаране бІарчча сезонах ца йохаш болх бергба аьнна, хІана аьлча ремонт ераш дуккагІа бараш трактористаш цоаш ба. Тракторан тІа болх бе безараш шоаш болга лови дика товю цар уж.

Во тоаш механизаторийн кхьйола юртбоахама техника а. Укх шера йиьлагІа квартал чакхьала хІана а цхьа бутт ба, дале а хІанаде 4 нух, 8 сеялка, 12 культиватор тоаль яьнна совхозе.

...Хьайийлла латт мастерске наІараш. Тоаль яьнна тракторш араюла малараш. Царна юхе латтача сона бІаргагу арахкха кийчъеш латта «ДТ-54». ТІеххьара фенташ чІоагІбеш боахк цІаш, дахтта хьекха а бальна мазуташ даьлаш дукагашта ецаш хьекхаш мате мажая. Массеха мини... мастерске тІара тІоа дІабахаш сайна лоттаду пускач, цул тІеххьарІа — мотор. Мастерскера арайоагІа къахьеган дувал безача култаш дийнахь шийттлагІа трактор. Ара йоагІа дика оборудовани повсса кІала латтача дахьатта трактора юхе дІатта.

М. КОСТОЕВ.

КЕРДАЧА ХЬАЛАШКА

Укх шера 1-ча апреле денз планированни экономически стимулированни кердача системагІа болх беш я Новогрозненски механьтта чекхдахача завода коллектив. Цу системага доалара 1965 шера дена дукха вийчоп балхаш дир завода болхлоша. Эгара хьаха заводо беча балха финансово - экономически анализ йир. Хургйолча фондай хьонхамаш дайзар. Уж ерриге материалаш Іоматйир производства кулгалхоша, общественни организацеша, цул тІехьагІа уж дІаповзийтар завода болхлошта, инженерно - технически болхлошта, гІуллакхерча наха.

Яьча анализо къьита хьалъекхар планированни экономически стимулированни кердача системага аьа завода коллектива торонаш хилар. Кердача системага доалалеьа керттера терхам тІибахийтар керттерча кехий балха юкъейилла а ва Іеш гІоина йолча кехий балха юкъе а боахама расчет яьвра.

Планированни экономически стимулированни кердача системагІа болх беча хана эгара лоархІамегІа бола хьонхам ба реализаци ю продукци, рентабельноста боарам. Уж лакхагІа хиларга хьежа дукхагІа хул завода коллектива хула пайда, болхлошта тела премии. Масала, укх шера хьалхарча ийс бетта материальни поощрене хиина ахча шоза дукхагІа да 1967 шера цу юкъа хиначул. Дикка дегІаьлхай социально-культурни мероприятей, ваха чубаха дІаноп хьалдара, иштта производстве дегІайоалаяра фондаш.

В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна сийленца накъалхара тха коллектива хьалхашка даттараш бехктохкаме декхараш да. Уж толамца кхоачашдара оарцагІьаннай тха коллектив. Продукцена реализаци ира итт бетта план 104,2 процент кхоачашйир оаха, планал совгІа реализаци йир миллионаш соммий маьха продукцена. ХІаьта товарни продукци арахецира 11 бетта план 18-ча ноябре кхоачашъяьй завода болхлоша. Планал совгІа арахийцай итташ эзараш соммий маьха продукци. Арахецача продукцега дІабода мах лохбарах итт бетта пачхьалкхенна кхоачі 872 эзар сом. Цун чотал хьахиннаб планал совгІа 883 эзар сом пайда. Рентабельноста хьадани кхо процент тІеххкхоачашъяьй. Къахьегама овсарле лаьккхьара план 106,9 процент кхоачашъяьй.

Кердача системагІа хьахулаш бола фондаш а дикка дегІаенай. ХІара сона лаьрхІа арахецача продукце пачхьалкхенна бу пайда 28 кепиг за, плалагІа лаьрхІар 23 кепиг мара доацача.

Тха заводо коллективо чІоагІа къовсам лоаттабу бедал, электроэнерги, механьтта продукташ, кхьйола материалаш кхоара тІехьа а. Цох боккха пайда баьннаб. Итт бетта цхьан сома маьха продукцега дІадодар 3 кепиг вІехагдаьд. Из вІашатІехьдаьлар бедалах, реагентех, кхьча материалах биза пайда ийбарахи къахьегама овсарле планагІа лаьрхІачул дикка лаккхьарахи.

Белгалдаккха дезаш да планированни экономически стимулированни кердача системагІа болх беча юкъа болхлой алапи а дикка лаккхенналга. Масала, юкъера лаьрхІача укх шера хьалхарча ийс бетта ерригача завода коллектива алапи 8,2 процент лаккхеннад дІадахача шера цу юкъагІа хиначул, хІаьта промышленно - производственни персонала алапи 13,4 процент лаккхеннад. Цу вай доаладеча масалш къьита хьахьокх завода болхлоша дахха къахьегама толамаш дог гІоздоахаш хилар. Продукцена реализаци ира 11 бетта план 19 ноябре кхоачашъяьй цар. ПятилетагІ кхоалагІча шера план ханал хьалха кхоачашъяра хьинаре къахьег дІаода дукхача технологически установкий, цехий коллективаша. Царех я И. В., Пугачев керте латта № 1 йолча цеха коллектив, И. Н. Беляков керте латта № 43-2 йола установка, цо цхьайтта бетта план 14 ноябре кхоачашъяьй, хІаьта И. Ф. Чуреснов керте латтача № 43-1 йолча установка кхоалагІама 2-ча ноябре денз къахьег декабрь бетта четах. Укх денешка шера план кхоачашъе в лерхІ цар. Уж санна къахьегаш йола установкаш кхьи дукха а я тха заводе.

Проектни мощностага кхачара хьинар кхо ца деш къахьегаш я укх шера полипробутилен арахецача Г-49 яхача установка коллектив. Цул совгІа цар чІоагІа къовсам лоаттабу арахецача продукце дикал лаккхьара а. Установка технологаша еннача предложенеех ер шу чакхдоалача хана цига оттаергьа коача катализатор арахеца керда блок. Цо торо хулийтаргьа технологически процесс дикка эргальккха тове, арахеца лоархІамера продукци дукхха а дукхагІа арахеца.

ДукхагІа пайда бартбелча хьисане продукци арахецара, бедала, материальни, къахьегама ресурсех пайда эцилга тоадара хьинаре къахьег завода кхьча участкашка а. Цо торо хулийтаргьа тха завода коллективага пятилетка кхоалагІча шера плани тІайийца социалистически декхараши ханал дукхха хьалха кхоачашде.

Л. КУРАЧИНСКИЙ,
Новогрозненски механьтта чекхдоахача заводе директора экономически доладьтта воча заместитель.

ДОТТАГІАЛЕИ ИСКУССТВАН ЦІЕЙ

Шоай эгара безагІа бола кьышкий санна тІайийцар Черсий-Балкхарой республика къахьегамхоша Нохч-ГІалгІайчен литературан искусствана викалаш.

Вай лоалахошта дукха дезаделар гІоралънача халкъархочун, РСФСР халкъа артиста Эсамбаев Махьмуда халкъараш, предприятешка, дешара заведенешка, юртбоахама къахьегамхошта хьалханна шоай произведенеш йийштр вай писателаша, поэташа. Массанахьа а безаме тІавнар Нохч-ГІалгІайчен иллеи халкъарен пачхахьалкхен ансамбль. Н. Татьянченкон, М. Айдамирован керте латта эстрадни бригада, симфонически оркестр, художникий произведеней выставкаш.

В. И. Ленина 100 шу дизара кетадаь Черсий-Балкхарой республикехиннача Нохч-ГІалгІай АССР литературан искусствам Денoex доттагІлеи вошален дацлургдоаца цІей хилар...

29 ноябре город Нальчике КБАССР Пачхахьалкхен музыкальни театре хилар доттагІлен сайре — тІеххьара концерт.

Цига гулбеннабар Черсий-Балкхарой республика къахьегамхой, шинна а республика литературан искусствам викалаш.

Гулбеннарашка моаршал хоатташ къамаьл дир КПСС Черсий-Балкхарой обкома хьалхарча секретара нов. Т. К. Мальбахова. Цо дег тІара баркал аьлар Нохч-ГІалгІайчен литературан искусствам викалашта, хІаьта вай республика къахьегамхоша экономика а культура а дегІайоалаеча керда толамаш дакар лови лоавка а балькхар.

Цул тІехьагІа къамаьл дир КПСС Черсий-Балкхарой обкома секретара нов. М. Х. Шекихачева.

Цар къамаьлашта жоп луш къамаьл дир КПСС Нохч-ГІалгІай обкома секретара нов. Х. Х. Бокова.

Парте Нохч-ГІалгІай обкома бюрос, республика Лаккхехьарча Совета Президиума, Министрий Совета тІадиллара цо дІайха моарщал лу Черсий-Балкхарой республика къахьегамхошка, парте Черсий-Балкхарой обкомага, Лаккхехьарча Совета Президиумага, КБАССР Министрий Советага, хІаьта коммунизм хьалъеча хьар доккхий толамаш вахар лови довца а балькхар.

КБАССР Лаккхехьарча Совета Президиума председателя нов. М. И. Геттуева Іодийшар Нохч-ГІалгІай АССР халкъарен иллеи пачхахьалкхен ансамбль, пачхахьалкхен филармоне симфонически оркестра, Черсий-Балкхарой Автономни Советски Социалистически республика Сийлен грамоташ еларах, хореографе гІоралънача мастера РСФСР халкъа артиста Эсамбаев Махьмуда КБАССР халкъа артист яха оза цІи еларах, халкъарен иллеи ансамбля солиста Дидигов Мухьмада КБАССР заслуженни артист яха цІи еларах дола КБАССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указаш. Иштта КБАССР Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамоташ елар артисташта, писателашта, поэташа, художникашта.

ДоттагІлен сайрен торжественни дакъа чаккхьдиначул тІехьагІа доккха концерт оттадир Нохч-ГІалгІайчен искусства деятелаша.

— Тха республике вІашагІкхеттахьа! — йоахар хьышаца шоай вежарашара къасташ.

СССР ХУДОЖНИКИЙ СОЮЗА ПРАВЛЕНЕ ПЛЕНУМ

29 ноябре эгара хьалхара заседани хилар керда хержача СССР художникий Союза правлене. Правленена юкъе хержав 159 саг.

СССР художникий Союза правлено председателала хержий Е. Ф. Белашова.

35 саг юкъе а волаш секретариат хержар пленумо.

Эгара хьалхара заседани хилар керда хержача СССР художникий Союза Центральни ревизионни комиссе. Цо председателала хержав Н. Ф. Титов.

(ТАСС).

КПСС ЦК ОКТЯБРЬСКИ ПЛЕНУМА РЕШЕНЕШ—ВАХАРЕ!

ДЕКХАРАША ТІАХЬЕХ

В. И. Ленин ваь бІаь шу дузача денна бала боагІача тайпара накъабахара хьинаре къахьегаш болча тха «Дружба» совхоза хьайбаш леладераша чІоагІа дег гІоздаьнна тІайийцар КПСС ЦК октябрьски Пленума решенеш.

Пятилетка тІеххьарча ший шера дикка дукхагІа шура, дулх даккха лаьрхІад оаха. Иштта, нагахь санна 1967—1968 шерашка пачхьалкхенга 3000 центнер дулх декха дале 1968—1969 шерашка 4700 центнер йоххаргьа совхозо, вешта аьлча 56 процент дукхагІа.

Хьакхарч кхьча хьайбашта юкъесихагІа дегІайоагІаш хилар белгалдаьд нов. Л. И. Брежнева ший доклада тІа. Цо маькхара оаха а дулх даккхар керттерча даькъе хьакхарч дукхагІа ебарца алсамдаккха лаьрхІад. Укх шера тха боахаме хьахинна хІана кхоабаш 4000 хурсх мара яц, хІаьта тІадоагІача шера 5000 хурсх кхеерга тха фермашка.

Цу гІулакхаа эшар хІанале Іалашде доладеннад тхо. Берда дика надахьакхарч тІатехай Іуха. Цхьаькха цхьа хІама ла чІоагІа терхам тІабахийта безаш. Хьакхарч дукхагІа лелае далрца уж чулоаттае помещенеш а шеръе сзарь на йий. Яхна яьнна 200 нана-хьакха шоай хурскашца чулоаттаергйола помещени хьалъе болабеннаб совхозе. Из лоацача хана тхоай низаца хьалъяь дарга тхо. Из болх хІанз вІаштІехьбоаккхаш ба боахана гІишлоитьераш.

Хьахинна хурскаш лерттІа кхоабаш а нарка дика гІулакх лоаттаеш а ца хуле уж йоа тарлу. Цар низ ца беннача организмах дика латаш да аьлах дахьакха хьовр, пудукхьа 40 тоня Іалашдаьд оала из хьоар. Кхоачамбилла долаш да боахаме минеральни доакьар а. Кийчдеш да чкъаьрах доакха хьовр, кастта искусственни шура доаттаергьа хурскашта. Цу дерригне торо хулийтаргьа кхиналхІар кхоачашле. Из дахьар шоай хьинар кходергдолаш бац тха ферма болхлой а. Цар хІанзалца бахьча балхо а хьагойт из. Укх шера тха дикагІа болча ла деаррша П. Уварова, В. Долог шоай групперча 35—40 нана-хьакханна тІехьа 560—640 хурсх кхеньй. Уж нахоношпара хьакъоастача хана царех хІаране дозал юкъера лаьрхІача 18 килограмм хилар планах дийрхІар 13 килограмм йолча. Шоашта карагІдаьпачох кхоачам бахь Іе дага баш хьалха латтараш. ТІадоагІача шера хІаране ший групперча нана-хьакхарчашта тІехьа 750 хурсх кхеергьа аьнна дош деннад, хІаьта нохоншпара хьакъоастача хана царех хІаране дозал 19 килограммага дІакхоачаде дага а ба уж.

Дика хьонхамаш даькад хьакъоастаь шин бутт баьнна хурсаш кхоабаш йолча Пересада Антонникин И. Улановеи. Сиха дегІайоагІа цар Іуланара хурсаш. Дийнахьи буси 240—250 грамм дозал тІакхет хІарена, план 200 грамм йолча. Белгалле мегаргдолаш да нов. Н. Логвинова, Н. Бабыкина, И. Дегтера хьохкамаш а. Цар массане 1600 хурсх кхоаб. Октябрь бетта дийнахьи буси царех хІараненна 420 грамм тІакхийтай, план 350 мара йоацача.

ТІабеш ба доахан леладеча ферме болх а. Хьайбай продукташ дукхагІа яхара царна хьалхашка бехктохкаме декхараш латт. Ноябрь бетта хьалхарча декаде 129 дикача фуд дола шинараш ийцад боахамо. Царех дІатехад тхоай дикача доахах хьакхинараш а. Уж деррига къахьсттача лхьан ферме леладу. Царна тетара дика доакьар лоаттаду. Цар 18 бутт боадаза хана хІарадар 300 килограмм дозал далаш тоаденна хилийта лаьрхІад оаха.

Укх ханага кхочалца деттача доахана даим дика доакьар лоаттаьйоц, цкъаза из кхоачамбалла Іалаш да деш бусаш хиннай доахам. ХІинта доакьар хиларга хьежа мара кхиха йиш яц шура а. Уж кхоачамбоацараш тхоай балла кхьи ІатткъаргдоацаІш 1969 шера дукхагІа дІае лаьрхІад боахаме суданески буц, люцерна, доакьара лаьрхІа дІаяартьа хьажІаш свеклаш. Цу гІулакхо торо хулийтаргьа хьайбашта шортта тайп-тайпара доакьар Іалашде.

Из оаха тхоай хьайбай боахаме деноп лерхІар кхоачашдара шоай хийдІаккхоачар дергдолаш ба фермай кулгалхой, специалисташ, боахлой.

ХІанзалца иштта шоай хьинар кхо ца деш къахьегаш чьабоагІа боахама цхьоалагІча отделенера дикагІа бола доаркаш Бердар Анна, Казацкая Анна. ХІара Іаттагара итт бетта 2060 килограмм шура лыкхай цар, план 1900 килограмм мара йоацача, хІаьта шоалагІча отделенерча Ш. Газгиреевай, Д. Берсановай 1750 килограмм лыкхай е планах 100 килограмм дукхагІа.

Шоайа хетадала тарлу шине хьокхамаш цхьатарра хІанал аьнна. Тха ферма доаркаша бола ший смехагІа бу. Ах дийнахьа доахана ши группа цхьаьне лелаю, йисача хана кхьяр йоагІа царна гІулакх де. Иштта болх вІаштІехьбаккхарах цар къахьегам алтаха баькхаб.

Тешаме кхоачаду шоай декхараш тха скотникаша. Дукхача вахьне цар хьинарах тайша ва дий доаркаша доаха толамаш. Царех белгалле ала сона цхьоалагІча отделенера Занаев Ахьмад, Макаев Хьусен, Хасуев Ахьмад, шолагІча отделенера Сайдулаев Іаддал, Арсименков Іальа.

Болх бара тІера я тха фермай коллективаш, цудухьа тхо шеко еш дац В. И. Ленин ваь бІаь шу дизара уж толамашца накъагІоргхилара.

В. ПУСТОВОЙТОВ,
Гудермесский районе «Дружба» совхоза керттера зоотехник.

В. И. Ленин ваь 100 шу дизарга

ЛЕНИНАХ ДАГАДОАГIАРАШ

Кердачу кепахь арахецна КПСС ЦК-н марксизм-ленинизман институто Политиздато арахеца лийчеча «Владимир Ильич Ленинах дагадоагIараш» яхача книжкана тIера Надежда Константиновна Крупскаян дагадоагIараш.

Надежда Константиновна КРУПСКАЯ

— Сога хаст-хаста ... сайна дагадоагIараш чIогIа кIеззиг хуьлуш да. Вайн ма дий Ильичах дукхагIа дешна массане а беша хилар, хIаьта цунах йоза Iалаьмате беккхача историческа доархIама хила а и. Цо чулоац дукха мах ... болхлой болам барахаш ... чIогIа, ... бечна балха эггара а халагIча хьалхашка чIогIьена болхлой парти хьоль ха. Уж дар хаддана болхлой класс кхетами организованности лакхаяр хилла шераш, пролетарски социалистически революци ... а бохам майра лоаттабаь кьовсам чакхбоаккха шераш.

Цу замахи Ильичахи бIарчча аргIаш хиллал дукха чIогIгIа еша вог доагIаргдола статьяши книжкаши яздие йиш я. Сайна дагадоагIараш аз дийцадар Владимир Ильич ваьхна а болх баь а хьал дIадоаккхийтар дуьйна.

Аз яздаь дукхьал чIогIгIа дика сайна дагадоагIараш шера дац. ДагадоагIараш шиъ ... долаш да. 1894—1907 шераш чулоацаш дола дагадоагIарий хьалхара дакъа яздаьд Владимир Ильич кхелхача хьалхарча шерашка... Цунах дукхагIдараш Горкашка яздаьд аз. Ильича тIеххьара шу даьккхача цIен доккхача цIепошкен буц тIайеллаш латтача барка наьха тахилгашкен гIолла дIа-иза а ухаш. 1894—1907 шераш кьона болхлой болам дог айдеина чIогIа хьайна шераш дар, вай парте лард йоллача хана каст-каста дагаухар уж шераш. ДагадоагIарий хьалхара дакъа хIама ца эшаш! дукхьал сай керта чу дисарех ладир аз. ХIаьта шоллагIа дакъа массехк шу даьккначух тIехьагIа яздаь аз...

ШоллагIа дакъа хьалхарадар сагие доацаш, кхыча тайпара арадаьлар. Хьалхарча даьча тIа дукхагIа да бытовой хIамаш, шоллагIча дакъа тIа — фу дага долаш, сек уйла еш ваьхар Владимир Ильич...

Хьалхарча хано (1893—1907 шераш) чулоацар болхлой болам бахьаха хьалхара гIа, парти хьайра тIехьа лоаттабаь хьовсам, керттерча дакъа царнамана дукхьала ерзаь хиина хьалхара революци дийнахар, ... революци йохар.

ШоллагIа ха — уж шоллагIча эмиграце шераш да — уж чоалхагIа да.

ШоллагIа эмиграци хиина шераш лар хунен тIон хьоши хиина, болхлой партей оппортунизме II Интернационала дохадаь, дунен пролетариата хьалхашка гIоттара керда декхараш отта, керда наькъаш дика довзи хиина, хIоранга тIа кхерлаг буллам III-ча Интернационала ларда йоллаш хиина, эггара а халагIча хьалхашка социализм бахьан долаш кьовсам дIаболлаш белаш хилла шераш.

Уж декхараш ца дайзача кхетаде йиш яц Ленинах Октябра баьчча, дунен революце баьчча миштта хинна. Баьччаш хьа а хул, чIогI а лу кьовсаме, цунгара вийбу дар шоай иш...

ШоллагIча эмиграце ийс шера Ильич ше хиннача тайпара, кхьхунца ца луш висар. Цо миштта чIоагIа организаце болх а бир, лаьрхIе хьажар моллагIча кIеппгача хIамага а, дерригаш цхьа шод бий дIашагIтехар, мелла кьахьа дале а бакьдар доизар. Хьалха а санна, цунна гоама бар моллагIа низ — Iоткъами эксплуатаций, миштта тешаме вар пролетариата гIулакха, кьахьегамхой гIулакха, шийна гарга лоаттадора цар хьашташ, дерригацун вахар гIулакхи хьашташта кадерараадьр, ше - шегIа хьахуларга, кхьча тайпара воахалургвацар из. Цо миштта чIоагIа а хьадла а кьовсам лоаттабора оппортунизмаца дукхьал, моллагIча тайпара ваьнна а революцена тIехьара валара дукхьал. Хьалха а санна эггара шийна дукхагIа безача доттагIех кьастар из, нагахьа санна царгара болам тIехьашка теттаж хилар гучадаьлча, хьаккхашта, новкъосташка тIаводар из шийна сеххан дукхьал хиннача, нагахьа санна из гIулакха эшаш хиича, хьалха а санна дукхьалех шемаларрех дуцар. Хьалха санна дезар цунна Iалам, бIаьстанара тIа теха хьу, лоаман наьхка тахилгаш, Iамарч. Йоккхача гереда тIаргтата, болхлой, новкъостий, балам, кьовсам, шийн деррагча оагIонашца вахар. Нагахьа санна хIара денна Iа зийча мара белгалдаргдац хьона, миштта вела Ильич сабаргIа, кхы а дукхагIа наьха терие еш хилар, дуккха мел уйлаш еш, тIаккха Iа на шийн уйлаш тIара воацике хIинхарча кьалта дуй бIаргашка гIайгIа оттаргья.

Хала дар эмиграце шераш, цар кIеззиг низ дIабоаккхавар Ильичагара, бакьда цир хьаьир цех дуккхача нала эша, уж кетталашка бугаргбола кьовсамхо.

Владимир Ильич Питере вера 1893 шера, цхьабенъда сона из вовзавар цу сахьата. Новкъостахара хилар сона Волгера цхьа чIоагIа хIана хоаш вола марксист венав, аьнна, цул тIехьагIа дикха дуккхача нала дийша «Рынкех дола» тетрадиг дера. Тетрадилта тIа яр, цхьан оагIоракьа, тха интересни марксиста, технолога Герман Красина уйлаш, вокх оагIоракьа — везачу волжанина уйлаш. Нийсса юкъе гIолла вIашка дила дар тетрадилс; цхьан оагIоракьа шаьтта тIаухийташ юха тоаденш кегаенхача почеркаца язьйьр Г. Б. Красина шийн уйлаш, вокх оагIоракьа — шаьтта тIадакийта бIех ца еш, юха тоа ца еш язьйир шийн примечанеш дукхьаленаши венача саго.

Рынкех дола дош миллякова а тхона, марксисташта чIоагIа дагадоаллаш дош дар.

Питерски марксистех кружокашка цу ханнехьа а хьайхна йоалаенлаяр кхьастта йола течени. Цул тIолецам бар цу течене викалшта обществении дегIадара процессаш цхьа механически, схематически хеташ хилар. Общественни дегIаахар миштта кеташ хиларах шIеибеица дIабоалар дуккхача наьха лоархIам, пролетариата лоархIам. Марксизма революционни диалектика дIайоаккхар, еша йола «дегIадара фазаш» юкар... ТIаккха из чIоагIгIа новкъа дар питерски марксистски кружокашта. Цу хана тхо чIоагIа во хийтдена дар — тхох дуккхабараашта Маркса язьдарех хIама хацар, «Капиталан» 1 томагара дIайиккхача, кхьаметтех «Коммунистически манифест» а бIаргайнаяцар, дукхьал кистикиех холоратхона «механистичность» дийнача марксизма а дукхьала дукхьал хилар...

Рынкех дола дош венача марксиста уттадора чIогIгIа кхьастта, дуккхача наьха хьаштаца бувзам лоаттабора, массадолча хIанана тIехь хоьра лалене, цар хьалдача хьалел уж дегIа маахарен мишам йола дукхьала дийна марксизм.

Из вела саг дукхагIа веза, уйлаш миштай ха безам бар.

Масленица хилча мара бIаргаволлар сона Владимир Ильич. Iим шу хьалха соца марксистски кружоке хиннача, питерски марксисташта юкъе дика вовзаш волча цхьан инженера Классона цIагIа Охте е лоархIар цхьаболча питерски марксистана волжанинца совещанн... Цхьа момент йиш ца луш йисар сона. Дийцар дар малагIча новкъа даха деза, ахаш... Дувцачун тIехь барт кхетаи бацар. Цхьанне аьлар... грамотноста комитетера болх чIогIа доархIаме ба. Владимир Ильич велавелар, вIаьлаха а рьиа воаллш а дийр цун велавалар — тIехьагIа цIиккха а воилар сона из миштта велавенна.

«Фу дергда хIавта, грамотноста комитете дай-мохк кIалдарбаккха беш бвачой тхо дукхьал даргдац...»

Раьза воацаш Владимир Ильича аьнар кхетадеш дар. Кьовсам цхьана миштта лоаттабергба аьнна барт шашийлаьккха венавар из, хIаьта хеза жоп дар грамотноста комитета бронизараш доаржадар.

1894 шера гурахь Владимир Ильича тха кружоке бийшар «Халкъа доттагIий» аха шийн болх. ДагадоагIа сона тхона массанена из книжка дег чу дижа. Цу тIа цхьа моллагIа доадача тайпара отталаь да кьовсама де лерхIар. Цул тIехьагIа «Халкъа доттагIий» гектографаца кепа е теха, «IажагIа тетрадаш» яхаш цIи а йоллаш, харара кара эшан хийнар. Дикка дуккхача наха дешар уж, шеко йоацаш а цу ханарча марксистски кагирхошта цар чIоагIа влияни ль хилар...

1894—1895 шерашка дикка вайзар сона Владимир Ильич. Невски заставана дехьарча кружокашка болх беш вар из хIаьта, диьлагIа шу дар со цига Смоленски сайрийнарча — воскресни школе хьехаш йола...

Болхлой быт, вахар хьахархаш дола шинга хIоша а дешча гIертаж, кхьаьст-кхьастача шIамигача хIамашца болхлочух вахар бIарчча кхетаде, из тIа гIолла дIайолавала гIерташ вар Владимир Ильич болхлочоа революционни хьелан балара дукхагIа гарга вахар дукхьа. Цу ханарча дукхагIа болча интеллигенташта ло бовзар болхлой. Интеллигента, кружоке а вайя, болхлошта лекци ешаш санна хIама дора. Дуккхача хана кружокашка «Дийнар» Энгельса «Довзал, частни доалахье, паччахьалкхе хьалхар» яхача книжка кулгаца язьъя перевод. Владимир Ильича болхлошта дешар Маркса «Капитал», хIахьехар царна из, хIаьта запятей шоллагIа дакьа дIадохийтар болхлой бахьах, кхьахьегама хьалех хаттараш деш, общества ерригача структураца цар вахара бола бувзам гойтар, йоалаш йола порядки миштта хувцаргъя а дувцаш, теорин практикен вIашагIхоттар — из ю Владимир Ильича кружокашка баьча балха башхале. Болаш - боалаш миштта гIулакх лелада баьлар тха кружока ххьбола членаш а. ТIаккха хьатIаденача шера «Агитаце» яха вилински гектографированни брошюра арадаьлча йиаза хийчадар хистковн агитаци яра эша хIийре, гIулакх дегIадалала дезаш шийн дацар. ХIара дукха болхлошта оакхой кIийлен тIа агитаци яра метод хIоарга оалаш хийцар тха партийни балха тIехь...

Цу хана Питере болх беш хиннача новкъостех дукхха бараш, лесткови агитаци эффект болаш хилар гу а гуш, балха цу формаца тIехьа а баьнна, бакьда дукхача наха юкъе бечна балха формех из цаI мара ца хилар дац а денна, сий доалача «экономизмана» тIехьбаьлар.

Владимир Ильича шIаккха а йицлацар балха ххьйола формаш а. 1895 шера цо хьдир «Фабрикашкен заводашкен болхлошкара йоахача штрафех дола закон дацийнар» яха брошюра. Цу брошюра тIа Владимир Ильича элар цу хана юкъера валача болхлочунца миштта гIулакх леладе деза, цун хьашташка гIолла, воаккхашвоаккхаш из политически кьовсам лоаттабанза бартбоацаш хилара дешар миштта воаккхаргва дувцаш йола Iалаьмате дика образец. Дуккхача интеллигенташта из брошюра безаме доацаш, дIаьхдаь лядаь хийтар, бакьда болхлоша чIоагIа дезаш дешар из: из цар кхетадеш а дагардар дувцаш а дар...

Зехьа девизар болхлой кружокашка ахар: чIогIгIа тIакхе баьлар. Тха группе цар ... дийцар консерация йовзаш дар Владимир Ильич: цунна довзар чакхйола вош ... Iалаьмате говза Iехабора ... книжка тIа химена миштта ... деза, гIадамйола миштта язду, болгалои знакаш ... тхона, массе ... тахо ... гулайцар. ... гIулакхех из дика кхетам хилар хоцуш дар... ТIакхуш хилар лакхуш доагIар, Владимир Ильича йоахар, полице дегабуам ца беш вола саг дида веза дерриша Бувзамий ..., «гIулакх дIахо хьоргдар» кьоаставе веза. Со «ЦIенагIа саг» хилар хтарра «гIулакх дIахо хьоргдола саг» сох е лакхтар. Эрсий мархаш доаттача хьалхарча дийнахь тхох 5—6 саг «...» ... тха группа членех волча Сильвиннарга вахар. ... Владимир Ильича ... вахар аха...

1895 шерара ахка доалол дехьа даьккхар Владимир Ильича, цхьа дакъа Берлинга, болхлой лобрахамешка ухаш, цхьа дакъа Швейцаре, цига эггара хьалха байзар цунна Плеханов, Аксельрод, Засулич. Дукха уйлаш чуесса шIавера из...

Цу сахьата хьаьрбаьнна чIоагIа тIакхе болабелар Владимир Ильича...

Владимир Ильичаца дийцар вахь, нагахьа санна шеко йолаш метти отте из цунна вовзаш волча сагага — цу зама машинаькхой Керттерча управлене сона болх беш волча Чеботарева гIолла. ... бергболаш. Владимир Ильич цига хIана дуаш а хIара денна хулаш а вар. Чеботарев службе вацар. Со дIачуьхар, уж болча обед дла воагIаш вацар Владимир Ильич: из хьаьна хилар хьаьда дар (сарахьа сучадаьлар тха группацара дуккхабараш дийна хилар...)

Владимир Ильича Петербурге болх беш хьккха из ха Iалаьмате беккхача доархIамерча, бекхьалдар вьяча, гуш боацача балха ха яр. Цо ше а миштта ба ахаш бувцар из. Арахьара эффект ладар цунца. Дувцаш хиннар дела долча турпал гIулакхех а доацаш, дуккхача нахацара ... бувзам оттабарах, царна гарга вахарах, царна дагадоахьараш дувца Iемавеларах, царна гарга а дувцар кхетадеш а хилар уж дийна тIехьабоха Iонавеларах дар. Дукхьал цу петербургски балха хана хьалхар Владимир Ильичах болхлой баьча.

(АПН).

(ТIехьа довгIар хургдо).

БАЛХА ГОВЗАЛ ЛАКХЪЯРА

Ухх тIеххьарча шерашка «Грозэнерго» предприятешкарча болхлоша чIоагIа йоакко ю хьинаре къа а хьегаш, шоай квалификаци лакхъяра. Дукхьала дIадахача шин шера сайрийнара болхлой школаш, лакхерен юкьерен дешара заведенеш чакхъяьлай 240 болхлочо, царех 14 саго институт, 36 болхлочо техникумаш, хIаьта, 180 болхлочо болхлой сайрийнара школа. ХIанз болх беш йоле техникумашка, институташка, болхлой - кагирхой школашка дешаш 317 энергетик ва. Цул совгIа предприятей кулгалхой, инженерно - технически болхлой, энергетикаш шоай квалификаци лакхъяра йолча курсашка, семинарашка, дешаш ба.

Дукхьала ухх шера СССР электрофикацен энергетикан Министерства курсашка деша баха шоай квалификаци лакхъяй 50 болхлочо, хIаьта «Грозэнерго» районни управлене вIашагIьекначa курсашка миштта шоай балха говзал лакхъяй бIаь совгIа болхлочо.

Гуш махкалара шерагара шерагIа дукхагIа хул йоккха опыт йола, лакха квалификаци йола энергетикаш. Цар дика кхоачаш ю теплоэнергетически оборудоване е эша чоалхие ремонт. Шоаш хьалхашка латта декхараш кхоачашдара дIахо а шоай квалификаци лакх а еш хьинаре къахьега дерзI энергетикаша.

Х. СУРУДЖАНЦ.
«Грозэнерго» оператор.

Белоруссии ССР. Техханах дика чакхъяьнний Орджоникидзе цIерагIча Мински завода инженерийи конструкторийи проектни бюро коллективо хьаьча «Минск-32» яхача кердача электронно-счетни машина образец. Керда машина балха овсарле дукхха а лакхагIа я цул хьалхагIа хиннача из санна йолча машиначул. «Минск-22» яхача машино секунде ела 5—6 эзар операцена меттел цо 30 эзар операци я. Цунга болх байташ цхьа саг ва.

ХьатIаIоагIача шера дукха арахеца йолаергья керда машинаш.

СУРТА ТIА: ЙоккхагIа йола техник комсомолка Сергеева Светлана «Минск-32» яхача кердача машинаца болх беш агIа.

В. Лупейко сурт.
ТАСС фотохроника.

ЮБИЛЕЙНА КИЙЧО Ю

Дехкий къахьегама толамаш дакъа ухх пятилетка кхоалагIча шера МалгIабика района «Кавказ» яхача колхоза къахьегамхоша. Кховчанъяьлийнай паччахьалкхенга дулх, шура, ялат доахара план. Из шу чакхдалалехьа планал совгIа 30 тонн дулх, 100 тонн шура, 25 центнер тха доахаргда колхозо.

Цу балха доккха дакъа да мутIарерча коммунистий. ХIара участке йийса дIаоттабаьча коммунисташа толамца кхоачашду шоай декхар, хьохкам тел шоай новкъосташта. Партийни комитетош цехови партийни организацешен нахаддаш терко ю колхозхошта хьалхашка латта декхараш диза кхоачашдара. Цу дукхьа холуш ба коммунистий низ, лакха за цар сий. ХIара шера шерлу колхоза партийни организаци. Парте мутIарашкл хьаоц колхоза сий лакхдеш бола нах. Царех ба «коммунистически къахьегама ударник» яха сийлен цIи яккхара кьовсам лоаттош вола слесарь Киселев Владимир, комбайнер Мунагов Калир, цIу Ахмадов Умалхад, доярка Глушенкова Тамара, миштта кхыбераш. Колхозе ейла на Iеш ерригача районе йовзаш я цар цIерашт. Кхьастта дукха терко ю парткомо парте мутIарашка хьаоцаш болча нагIа. Масса йолча оагIорахьара цу наьха дехан, шаид, гIулакх довз парткома членашта. Хьалхие а хIадовзийт парте мутIарашка денача сага тIаIбужаш бола бехктокхам мел боккха а мел лоархIаме а ба. Цу нахаьна новкъостал деш царна нийса нийкъ хIахьехаш индивидуальни занятеш ю. Цу гIулакхо лакхбу партийни организаце хьаоцача наьха кхетам а бехктокхам а.

Кьонача коммунисташца парткомохаи - ханнахьи беседаш ю. Тайп-тайпара я цу беседай темаш: «КПСС ЦК октябрьски Пленума решенеш кхоачашьечара коммунистадекхараш», «КПСС Устава лакха декхараш», миштта кхыдараш. Цига дукхагIа уйла е вован коммунистше коллективе, колхозе, вахаре шедоккха дакъа лоац, мел найда бу, шийна тIалатта бехктокхам дикагIа кхетабеш хул.

В. И. Ленин ваь 100 шу дузаш хетадаь лакхара социалистически декхараш тIайийна паччахьалкхен ялат доахара ихе шера план диъ шера кхоачанъе а планал совгIа 4,4 эзар тонн ялат доахна а лаьрхIад колхоза къахьегамхоша.

Шоаш денна деш гIулакхашца кхоачашдеш ба уж ухх денощка.

Г. ГЕРАСИМЕНКО.

ЗАВОДА ХЬАЛХАРА ГIА

Вознесенски газ чакхйоахача завода гарта гIертича бIаргагу дукха гIишлошлю машинаш механизмаш. Сигалах боахьаш а гIортадаь лата йоккхийча колоннашта юха латта гIишлошьерий хранаш, латта оахкаш йолх экскаватораш. Гаьнара хьахозаш да компрессораша цу балхаш, болхлоша ю электросварка, кхыдараш.

Завод хIана в тIехьа хьалъеши шерьеши а, цхьабакьда гIишлошьераша ду балхаш хьахазийтац завода компрессорни станце бечна балхо. Цига чакхйоаккхаш я Малгобекски газ. Визарча низаца болх беш я пусковой комплекс. Из болх бе йолаклийтара гIишлошьераша, монтажникашка хьинаре къахьейгар. Дерригабалхаш хавал шин-бутт хьалха чакхдаьхар гIишлошьераша. Хьалхара комплекс хьа а нийца болх бе дIайоаелар. Цо болх бечашин-кхаь бетта массехкалла хьежаб цун хIара объекто болх миштта бу. Хьалхарча юхьигах арахецача продукцена юкъе брак йолаш моттигаш нийсъелар. Арахецача продукце дикал лакхъяра керда накъьаш леха болабелар завода болхлой.

Компрессорни станцена реконструкци е лаьрхIар завода болхлоша. Цу гIулакха шIашагIйоккха йийсар газ хьачуийю перемычкаш, оттайяр шин газосепаратор, запорни арматуранта метта газ хьачуяла керда компрессораш оттайир. Хийцар фланцаш, обвязка йир холодильникашта. Уж дерриг а болхаш 14 ноябре дена 22 ноябрага кхачалехьа толамца кхоачашдир хьинаре къахьегача гIишлошьераша, монтажникаша. Царна доккха новкъостал дир Орджоникидзевски Малгобекски районий газови управлене болхлоша.

Реконструкци ега дакъа ловцаш яр завода ерриг коллектив а. Шакхла тIера на боалаш дукха сахьаташ дIаккхуьхьар пига заводе технически кулгалхоша, де деза Балхий расчеташ йора цар, реконструкци яра балхаш сихагIа чакхдаргдола мероприятеш белгалйоахар.

Цул тIехьагIа болх бе йолаелар компрессораш, арахецача продукце анализ йир лабораторенна, цо кхьгта хьахьекхар арахийца продукци лаьрхIача хьисапе хилар.

22 ноябре дена бизвача низаца болх беш я завода ерриг компрессораш. Балха тIа хьовзам ца хилийтара установкай машинисташ, газ чакхйоаха операторш, беррига тергам тIабаийта хьежар дуккхача приборий газа давлени хьахьоккха стрелкашка. Производстве реконструкци ега, пуско - наладочни балхаш чакхдоахача хьинаре къахьегарца белгалбаьнаб слесараш М. Шихаев, М. Хаккиев, П. Торий, установкай машинисташ Л. Ленский, М. Шорин, И. Копылов, оператор М. Назаренко, кхы дуккхабараш.

Компрессорни цеха технологически схемаш лоацача хана аргахарах проектни мощностах болх бе йоласлар пусковой комплекс 25 ноябре центральни трапни установке алаца йоагаш хиина газ йоаьвй. Центральни трапни установка сепараце лоха температура йола установка болх бе йолалийта лерхI хIвнача тIехьагIа шин-хо бутт баьлча. Цо торо хулийтаргья Малгобекско - Вознесенски площаде алаца йоага газ йоаль ца Iеш Алиюртовски плшаде алаца йога газ йоае. ХIинз завода коллектив керттера кхоачашду балхаш да газ цIен а еш йокъа а еш бытовой гIулакхашка из дIахийтар. ХIаьта газ чакхъьаккхачул тIехьагIа юхеса конденсат бедаль лоархIа дIаухийт Карабулакски газобензинови заводе...

Завода коллектива хьалхашка латт керден доккхий декхараш. Цо кхоачашде дезаш да хьадоаккха мехкдаьтта хIезиг да долийтара дола балхаш, цунца дувзадена да мехкдаьтаца уа тух миштта дукхагIа хьакъовстадар. ГIишлошьераша хIинз хьинаре къахьег керттера объект, № 3 йолча комбинированни установка шоллагIа очередь болх бе йоалийтара. Гуш махкалара Къилбседа Кавказ эггара йоккхагIа лоархIача газ чакхйоахача завода хьалхара комплекс бизвача низаца болх беш я. Шлеиний хьалхара миллионаш кубически метраш екъача газа, бIаьш кубически метраш компрессорни конденсат. Из мехкдаьттан химически заводашка лоархIаме бедал лоархIаш а я. Ритмична болх беш а хIана завода коллектив, хIара денна дукхагIа хул цо арахеца продукци.

В. ТАГУРОВ.

ТОРГОВЛЕ БОЛХЛОЙ ГIУЛАКХАШИ ДЕКХАРАШИ

ТОРГОВЛЕИ ОБЩЕСТВЕННИ КХАЧАНИ БОЛХЛОЙ ПРОФСОЮЗНО - БОАХАМА АКТИВА СОБРАНЕРА

Ухх денощка Реснотребсоюза веседаней зале гулбелар республика торговлен общественни кхачанаи кхо бIаь совгIа болхло. Уж гулбеннабар ухх шера тIайийна социалистически декхараш кхоачеш миштта лу хьажа а хьатIадоагIача шера де деза рашн, миштта В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна сийленна накъаьдахара кийчо яра декхараши дунца а.

В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна доккхийча къахьегама толамашца накъаболхаш ба республика торговлен общественни кхачани болхлой, — аьнар собране доклад яьча республика торговле министра заместителa Л. Г. Красиникас. Даим лакхъю цар товарооборот, шерью промышленни а кхачан а товарий ассортимент, миштта тIехь-тIехьа дикагIа я столовешкен кафешкен кийчдеча дуача хIамаш дикал. Ерригача министерстве гIолла товарооборота итт бетта план 101,7 процента кхоачагIьай, планал совгIа 3685 эзар сома промышленни кхачани товараш дехкад пятилеткаx, хIаьта шкхьаица дена планал совгIа ийс миллион сома дехкад уж товараш. Кхьастта айденнад лакха мах бола товараш доахара гIулакх а. Дика кхоачашдаьд шоаш тIайийда социалистически декхараш универмага, плодоовощторга, леспромхоза, ОРС коллективаша.

ТIехьарча хана магазинен столовен сетеш шерьяра, прилавка болхлой кхьахьегама хьалаш тоадара дукхагIа теркам тIадахийта ьынай торгови организацеш. Дукхьал ухх шера хьайийлай 16 керда магазин, 15 магазин самообслуживание тIа яьккхай. Торговлен общественни кхачани дуккхача предприятешка тайп-тайпара механизаце средстваш юкъейоалархах дика аттача, баьшаб болх.

— Ала дезаш да, — йоах министра заместителa, товарооборота план тIеххоачаньяь яле а балха юкъе доккхий кхоачамбоацараш хилар. Цу хьаьхеха кхьастта белгальяьнай «Старогрознефть» НПУ, машиналикъа, «Грознефтехимзаводы» объединене ОРС-ай, горпищеторга коллективаш. ХIанз а дIадаьинадац лечкъорани растраташ елгеи.

Цхьацайолча торгови организацешка тесса леладу яхь деларра гIулакх. Итогаш яц яхьа, болхлойн гIулакхерча наьхен юкъарча собранешка дувцац из гIулакх.

ДIахо докладчико дийцар торговле кадрашца беш болча балха юкъе нийслуча кхоачамбоацарех. Из къьгга хьагойт ухх гIулакхаша. Тайп-тайпарча бахьанех хIара шера кхо эзар гарга саг дIавоал торговле балхара. Цул тIехьагIа къамельаш деш хилар профсоюзно-боахама актива докъашхой. Миштта «Октябрнефть» мехкдаьтта промыслови управлене ОРС-а начальника заместителa нов. Агабекова дийцар ухх шера итт бетта даьхача толамехи торговле министерствад снабженчески организацешен шоли кхоачамбоацараш товарашца Iалашбеш ца хиларахи. Масала, Грозненски дулха комбинато кхьметтел эшачоа 50 процент хьахецац дулха продукташ.

Потребителашта тайп-тайпара блюдаш арахецара столовен кафен тресто шоанта новкъостал деш ца хиларах дийцар № 2 йолча кафе заведующе П. Рассказовас.

Горисполкома председатела заместитела я. Минаева дийцар торговле болхлой нийдархошка эзделаш, царна культурно гIулакх деш хила безаш хиларах.

Активе къамаьл дир горпищеторга вIашагIхьийттача местни комитета председатела нов. Галича, «Грознефтехимзаводы» объединене ОРС-а № 46 магазиний заведующе нов. Даллева, «Ресобуторга» база заведующе нов. Пегова, миштта кхыбараша.

Итогаш йийцачул тIехьагIа гулбеннараша массехк раьза а волаш тIайийнар В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна сийленна накъаьбахара Нохч-ГIалгIай АССР торговлен общественни кхачани болхлой керда социалистически декхараш.

С. ЧУХАРЕНКО.

«АГИТАТОРА БЛОКНОТА» АРГIАНАРА НОМЕР

Ухх денощка арадаьннад КПСС Нохч-ГIалгIай обкома агитацен пропагандаи отдела № 23 йола «Агитатора блокнот». Цу тIа я «В. И. Ленин ваь 100 шу дизарга» яхача рубрика кIал «В. И. Ленин кагирхошта политически кхетам баларах» яха исторически Iилмай кандидата М. С. Логиновас язьяь статья. Цул совгIа КПСС обкома политически просвещене ЦIагIа хургйолча ленински чтеней план а я укхаза.

«Агитаце опыта тIара» яхача рубрика кIал «КПСС ЦК Пленума решенеш — лаьтта леладераш дагалоаххараш» яхача темах йола «Гудермесский» совхоза механизаторашта агитатора С. Шамсиева яьча беседа записвенай.

«Массово-политически балха кердадар» яхача разделе Грозненски машинаьхьа отделене машинаьхьахой революционни, тIемен, къахьегамен сийлен музеях дувца Ю. Семенова язьяь статья а йола тIа.

Хунен малхаьашта юкъерча темах лаьца а «Сионизм — империализма гIулакх деш я» аьнна йола Ю. Сергеева язьяь статья.

Блокнота тIа да миштта идеологически фронтера хоамаш «КПСС ЦК Агитатор яха журнал 1969 шера» аьнна йола статья.

Ю. ПОВАЛИЕВ.

СОВХОЗА МАСТЕРСКЕ

РЕПОРТАЖ

Дерга шIана боаттIабе санна чIоагIа тата, бIаргах хий доаккхаш бола сийна кIур, аьшка оатхалаш вIашагIхьеккалуш етта шок — шIаьхха укхаза чуваьнна саг цецвоал. ЦIа мел хьежача сихбенна ледаш нах ба. Хетаде царех цаI сецача укхазара сурт хувцалургдац: социала тата, хIабаргба кIур, хоарьаш аьшкопа етта багаре перграш лазайоаха шок — из хилар кхераш санна сиха лел даьтташ аьха спецовкаш тIаюкха нах. Цхьаккха йаш укхаза де хIана доацаш латтйи, массаза а чуйина болх беш аа: сиха ремонт еш латт трактораша Ачхой - Мартана района «Самашкинский» совхоза мастерске...

Дехьен - сехьен пенашта юкъе гIолла хьалхь арданха стеллажаш, оатхалашта лаьрхIа истелаш да. Юкъе гIолла шин мутIаргIа хьалъоттадаь а гусеничнии чархаш йолен тракторш. Уж 12 —13 я. Царех цхьараш вIашагIьахха я, вокхаш вIашагIйоахаш латт, кхоалагIъераш тоаль йолаш латт. Мастерске лостам дика хиларах, болх сихен дийен бу укхаза.

— Итт трактор тоаль даьннах тхо хIаназе, — дувц сона мастерске заведующе Эльдерханов Суьяна. — тоае езаш кхы а дукха я. Боахама ерриг 20 гусеничнии 60 чархаш йолен тракторш я. Хала-м дацар царна ремонт е запасной оатхалаш яларе, бакъда уж яц, е хургья ала хIана а дац. Харп дац уж оатхалаш тоаш ца диларо цар балха новкъарле елга. Массайола оатхал хилац ресторации е йиш йолаш. Дале а балха тешпаш лехьалийтал укхаза. ШIалла тоае йиш яц аьнна хотта оатхалаш тоаю.

— Шенаьрел вогIа яц уж, — хьаьбокх сога Суьяна сира лах хьекха оторик коретташ. — Реставраши лехьа хIамашка пайдана яцар уж, хIаьта хIана хьайна гой хьона уж.

Дика къахьег укхаза механизаторашка, слесараша. Цар хьинарца, шеваца вIашагIъехк вIалла тоалургьац аьна хета тракторш. Оатхалаш яц аьнна Iеш бац уж. Кьаьнача списанни тракторах хьаякхе а товарни станока тIа хьаьйй а, оатхалаш Iалашъю цар. Миштта дика болх беш ба укхаза слесарь Ансаров, Мутузов.

...Жийха латтача мастерске наIарах сиха арайоагIа тоаль яьна «ДТ-54», кхоалаен кIала дIахотт из ремонт ль яьнача вокх итт трактора юххе. Сиха а дика а тоалуй из механизаторашь. Тешалу, цу темпаца болх дIахо а беш хуле 23 февраль хьатIаккхоачаш ерриг техника тоаль йоахкаргах аьнна шоаш денна душ цар кхоачаьдергхиларах.

Ю. ИГЕВ.

КПСС ЦК ОКТЯБРЬСКИ ПЛЕНУМА РЕШЕНЕШ — ВАХАРЕ!

ЮРТА БОАХАМА — ШЕФСКИ НОВКЪОСТАЛ

Сийлахь-боккхачу Октябра 51 шу дуза ди тlаккхоачаш хиннача Советски Союза Коммунистически партe Центральни Комитета Пленумо белгалдаьккхар мехка юрта боахам дlахо ахы а сихагlа дlегlабоалабара кхоачашде деза декхараш.

Юрта боахам дlахо лакхбаръ лоаттабеча къовсама программа а лерхlаш тlайийцар Пленума решенеш города беррига коммунисташеи къахьегамхошен. Юрта боахам дегlабоалабара оттаяь ерригa мероприятеш кхоачашъеча боккха лоархlам болаш я промышленни предприятейи гlишлошъеча организацейи коллективаш.

Предприятешка, учреждениешка, цехашка, бригадашка партийни организацеша боккха болх бу КПСС ЦК Пленума материалаш дlайовзийташ, производства керда кхоачамаш гучадоах. Владимир Ильич Ленин ваь бlаь шу дузача ден сийна тlайийца социалистически декхараш хаъал хьалха кхоачашдера царех пайда а эц. Юрта боахама а санна, дlадахача шеранка промышленни предприятей коллективаша производства темпаш лакхийр, масса а оагlорахьара новкъостал дир республика юрта боахама къахьегамхошта. Юртбоахамга хаддаза болх байтар дукха, кхашкара хьувкъам хиннаьа чуйца баккхар дукха города къахьегамхоша планал совгlа арахийнар 45 миллион сом мах бола продукци, 180 эзар тонн мехкдаьттен 72 миллион кубометр газ яьккхар.

72 колхозаи совхозаи шефски новкъостал а деш, хьайбай фермашта, механически мастерскешта механизацин электрификацин яьй, юртбоахама техникаш ремонт еча, кадраш кийчъеча, юрташка специалисташи культуран искусствай боллой ухийт.

Дуккхьал дlадахача шера грозненпаша юрташка хьалйир 468 километр хула электропередачей линеш, 79 трансформаторни пункт, 94 колхозен совхозен электрически боахам тоабир, 26 километр хула электролинеш тоабир, кхашкарча дукхача хьатташта, нах чубахача цlеношта, мастерскашта, фермашта, юрта боахама кхыча объекташта электрификаци йир. Пятилетка шерашка №№ 2, 3, йолча совхозашта, кхычарча хьалхьай хьалха хьадоалабаьцдаьараш хледеча теплицашта эша каркасаш.

Города предприятеша юрта мишта практически новкъостал ду а хаддаза мишта буззам лоаттабу а довзара е масалаш доаладергда вай.

Грозненски Къахьегама Цlеча Байракха ордена мехкдаьтта чухдоахача Ленина цlерагlча завода коллективо шефал лоаттаду Ачхой-Мартала района Лермонтова цlерагlча колхоза. Предприятен совхозен парткомашка цхьана шеръяь заседанеш ю, цига дуцц организаторски, политически, кхетам балара балха лехь, боахама гlулакхаш деча шефски новкъостах лара дешаш. Шефаша новкъостал дир гойтара агитаце средстваш тоаяра, сийлен 3 Доска дир, завода художественни самодеятельносто хаддаза концерташ уиттаду, коллективашта юкъе спортивни хьалаш ю. Совхоза мастерскена монтаж еча а кийчъеча а новкъостал дир, тайп - тайпара диаметр йола 1000 метр турбаш елар. «Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене шефски новкъостал дир «Советская Россия» яхача колхоза. Укх шера 21 автомашина текущи капитальни ремонт йир, колхоза транспорта ерригача аккумуляторни батарейшта зарядка йир, хьайбаш леладеча фермашта бетта гlулакх дергдолаш 5 автомашин яхийтар — 3000 тонн кхо дилла хлашка, ерригача техникана технически осмотр йир, сонаши баьцадаараши чуецача мах бахийтар. Ленина орден лелаеча № 7 йолча Грозненски монтажни управлене хаддаза шефски новкъостал лоаттаду № 1 йолча совхоза. Совхоза хаддаза гlишлош ю материалаш лоаттам. Коллективо топлиник яй баьб, автотранспорти кхы ашаш йола механизмаши тел, халача къахьегама механизаци еча инженерно - технически новкъостал лоаттаду, хин лаососи резервуар яра проектно-сметни документаци оттаьй. Совхозийи колхозийи теплицашта 100 совгlа металлоконструкци кийчъяй.

Колхозашта совхозашта шефски новкъостал лоаттаду КПСС XXIII-ча съезда цlерагlча Грозненски крекинг-завода, Грозненски химкомбината, «Октябрьнефть» НПУ, кхычар.

Материальни новкъостал дарал совгlа, тайп - тайпара специалисташ, лораш, культура искусствай болхлой ухийт колхозашкен совхозашкен Гроане промышленни предприятейи учрежденейи коллективаша колхозашкен совхозашкен юкъарчал доацаш комсомольско - вагархой дагераш еххай, из гlулакх боакха лоархlам болаш да хьатlакхуриш йолча тlехьенна къахьегама кхетам лучаьб.

Городе баха къахьегамхой раьза ба юрта боахама къахьегамхошта цар торговлега гlонна шоашта дукхагlа дулх, шура, баьцадараш, сомаш, кхыйола юртбоахама продукташ лоаттаеш хилар.

Иштта новкъостал лоаттадой а, КПСС ЦК октябрьски Пленумо оттадьча декхараша юрта боахамен промышленностен ерригача партийни организацешкара дlалех вай халкъа лакхлуш дола хьаштащ кхоачашдергдола гlулакхаш дир. Пятилетка йистеяллалца хьайбай фермашка къахьегана, ялат цlендеча механизаци яра, хlара колхозен совхозен хьайбашта доакъара баьца жувр кийчбара, механизаторски кадраш кийчъяра города предприятешкара хlана а доккха новкъостал эш.

Города предприятейи учрежденейи партийни организацеша юрта боахама партийни организацешца цхьана юрта дlахо йодача хана ахы а доккхагlа новкъостал дара дола гlулакхаш белгалдоах КПСС ЦК Пленума заданеш кхоачашъяра.

Масала, города Гроане Ленински района къахьегамхоша белгалдаьхад юрта шерра беча массово - политически балхал, социалистически ахьа вlаштlехьъяккхара опыт йовайтарал совгlа, кхашка болх беча къахьегамхошта йола творчески коллективаш вlашагlтохача а болх беча а, хlаьта иштта В. И. Ленина вахара хетаь витринаш, стендаш, гойтара агитаци кийчъечи а новкъостал де. Района экономисташа тоххаргда колхозий балха экономически дешаш, къахьегама оасарлеи юртбоахама производства темпаши лаккхъяра новкъостал дергда. Предприятей инженерно - технически служабаша шефски колхозашкен совхозашкен новкъостал дергда техникахи оборудованеши дикагlа пайда эцийтара, хилаза ярlбоацача материалашиеи оборудованеши lалашъяра. Иштта новкъостал дергда города кхыча районашта а.

Дукха а вай республика мехкдаьттаца хьайоагlа газ. Пухах городашка а юрташка а пайда эца беза, къахьегамхой вахара быт тоае еза ха хьатlакхаьчай. Из боккха лоархlам бола гlулакх деча шоашта могаш дола новкъостал дергда грозненпашаш юрта балхча нах, цар культура лакхаяра.

1,5-за дукхагlа юрта боахама эша прицепи араеца декхарийла ба «Трансмаш» яхача завода болхлой пятилетка чакхъяляльа, хlара шера 16 эзар прицеп яра а хецаш. Грозненски ацетоно - бутилови заводакка коллектива йиш я юрта боахама доккха новкъостал де, производства отхадех хьайбашта эша «В-12» яха витамин доакъара дрожжени лоаттае. Города энергетикаша боккха болх берба юртарча районий производствени, нах чубахача, культурни объекташта электрификаци еш. Транспортни предприятеша шоашта могар дергда юрта боахама транспортни средстваш кийчъеча, удобрении тlаккхуьача, кхыдола балхаш деча.

Боккха болх ба безам декхар латт гlишлошъераита хьалхашка а. Укх гаргарча хана ль йистеяккха еза птицефабрика, фермаш, мастерскеш, нах чубаха цlеной, деша даха ха йоадача берий учреждении, культурно - бытовой объектийи. Городен республикен баха нах бlарчача шера кхоачам хилдал коартолашца, кердача сомашцей баьцадараицей lалашбар духьа № 131 йолча гlишлошъеча - монтажни восадо шуй субподрядни организацешца кийчъе а консерватреста № 2 йолча совхозага шаааа а еза 1150 тонн чуйола плодохранилище, «Грознопеострой», «Грозхимнефтестрой», «Чечингсельстрой» трестий гlишлошъеча - монтажни управленеша хьалье еза картофелехранилищеи а кхыйола юрта боахамца юкъаенна объекташ а.

Города ерригача промышленни предприятей, организацей, учреждений партийни организацешна беза тlалхьожам а лоаттабеш вахарчал доацаш дакъа лала деза КПСС ЦК октябрьски Пленумо юрта боахама хьалхашка оттадь декхараш кхоачашдеча.

А. ДАВЫДОВ,
КПСС Грозненски горкома сотрудник.

Дика кхоачашду В. И. Ленин ваь бlаь шу дузача денна сийлерца вакъахара тlайийна социалистически декхараш «Красный молот» завода № 15 йолча цеха коллективо. Ноябрь бутт чакхбалаш цо пятилетка кхоалагlча шера планах совгlа арахийна продукци 60596 сома мах а яр. Укх бетта ахы а итташ эзараш сомий маьха продукци араецаргья цеха болхлоша. Араецача продукцега дlабода нах яохбарах пайчаххьалкхенна кходаьд 7 эзар сом.

Металл, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоаре а цlоагlа къовсам лоаттабу цеха коллектив.

Иштта къахьегарах цеха коллективана Сийлен грамотейи ахчан премии еннай. Завода карара кара тела Цlе байракх а шу цехага я. Дlахо йодача хана а из карара ца яийта лерхl цо. Къаьстта дика къахьег укхаза электросварщикаша Пчеленкос, Северенкос, Зайцевас, кхычар. Хlара сменагlа нормаш 130—135 процент кхоачашъю цар.

Сурта тlа: электросварщикаш А. Пчеленко, А. Северенко, В. Зайцева.

И. Пшкова сурт.

ЦIЕЙ СИЙНА

«Советски Конституце ден сийна шера план кхоачашъе», яхача девизах къахьегаш я Грозненски локомотивни депо бригадаш. Декхарел совгlа ах миллион тонн мухьаш дlадихьад цу коллективо [illegible].

Дика толамаш даьхад тепловозаш лехкача ин. Юдина, Потемкина. Грозпера Махачкале дукха баьча наьъах нормал совгlа 1315 тонн мухь дlабихьаб и. Юдина, цхьан рейсах и. Потемкина а бихьаб нормал совгlа 838 тонн мухь.

В. И. Ленин ваь 100 шу дузача ден сийна лаьрача социалистически яхье лакха къахьегама толамаш доах машинист-инструктор Тарасов верте хаттача тепловозники колонна. Укх шера цар кходаьд 200 тонн дизельни доагор, планал совгlа дlабихьаб массехк эзар тонн мухь. Хьинаре къахьийтад тепловоз лелаеча машиниста Дудургов Султана. Цкъа тяжеловесаца 10 эзар тонн мухь а дlабихьаб цо, цул совгlа 8 тонн дизельни доагор а кходаьд. Иштта дика къахьийтад шин бlаь тонн доагор кходаьчен планал совгlа бlаь эзар тонн мухь дlабихьачен и. Лучной верте хаттача водителий колонна а.

Советски Конституце денна хьаьболхаш дика толамаш доах Грозненски промывочно-пропарочни станце болхлоша. Ер шу дlадоладенча дена 613 эзар сом ахча кходаьд цар, цул совгlа дукха материалаш, доагор, электроэнерги а кходьй. Ноябра бетта план 25-ча ноябре кхоачаш а яь планал совгlа шин эзар совгlа цистерна цlенъяьй цар.

А. ФЕДОРОВ.

ХАЛОНАШ НИЙСЛОЙЯ А...

Ер кхоалагlа бутт ба тха района шурий - товарни фермай болхлоша 1969 шера чотах шура йоккха. Района дерригa боахамаш цинах Лоагlа шура ехна даьннаа.

Из толам боаккхача хьинара къахийтад тха доаркаша, скотникаша, фермай кулгалхоша. Цхьабаккъда херттердар аьхки дукхагlа йолча фермашта гонахьа доахаи доаладе сийна конвейер хилар да. Хlара шера дукхагlа юи тха боахамашка доакъара лаьрхlа тайп - тайпара культураш. Дуккхал укх шера 5600 гектара тlа дийнадар рожь, мукх, судана, люцерна, иштта кхыйола баьцаш. Цига доаладаьд деттаи дола доахан. Цул совгlа бийсана а доаладу тха скотникаша доахан.

Белгалде дезаш да аьхкан замалахь тха фермашкарча доакъера цехашка моаха кийчдеш хиннаьа. Из кlезигдукха цу хана доахаина буабеш хилар бахьан долаш дикка совгlа яьккхар аьхки шура.

Из аьхан замалахь хиннар да, Хlана хьайбаш фермашка чусоцадаь кхоабаш да. Уж чусоцадьача хьалхарча деношка шура лаьгlъелар массанахьа. Цlаьхха хьалаш хувцадаларца дувзаденна дар из. Цхьабакъда сиха уж халонаш ешаль аьхки яьккхачунгl дlакхоачаш шура йоаккхаш ба хlанз районе хьалха латтача фермай болхлой. Из юха даккхлуш я ноябрь бетта 20-ча дийнахь дена. Царех а я лоладеча «Терский» совхоза шолагlча отделене ферма. Соакха укх хана яьккхачул 120 килограмм дукхагlа а йоаккхаш 2393 килограмм шура яьккхай цар укх шера хlара lаттагlра. Во дац цу боахама кхыча фермай гlулакхаш а. Хlанзале 1900 тонн шура яьккхай боахама доаркаша. Эггара дукхагlа шура яьккхай Чичаева Сивас. Ше лелабеча вурийттl lатlах хlараннегара 3299 килограмм шура яьккхай цо, шера тlайийнача социалистически декхарех 2900 килограмм шура яккха ца езача. Ший декхар кхоачашдаь лъинай Масхудова lайа а — хlара lаттагара кхо эзар килограмм совгlа шура яьккхай цо.

Иштта белгалбе боагlа района кхыча боахамашка лакха хьокхамаш даьха доаркаш а. Ленина цlерагlча колхозе Богдашкина Раисас шера декхар тlехкхоачашдаьд. Цун групперча хlара lатто хlанзале 3200 килограмм шура еннай. Цул кlеззига тlехьайнсай Лукманова Зинаида.

Ер шу чакхдалалехьа тха района юртбоахама производственни управлене чудоагlача боахамаша шера планал совгlа 900 тонн шура йоккаргья. Из ве тха йиш йолга гуш да.

Массайолча ферме доахаина моаха кийчделга вlаштlехьдаьккхал оаха. Цхьабакъда, доакъар тха боахамашка шортта lалашдаьа аьча баьццургаш. Йол lалашъяра хала lалака хьалаш эттар укх аьхки тха зоне. Цудухьа гlонна доакъар 72 процентага дlакхоачаш мара lалашданзар района. Цох кхашка мосар хlана чуийна фермашка хьаувзаш боахи тха механизаторани скотникаши.

Деттача доахаина кхоачамболла доакъар лоаттадергда оаха, хlаьта жево хало оза мег. Цар хьал аттача даккхара цхьа хlама де лаьрхlад тха хьайбаш леладеларна. Ча боахамашка дукха lалашдаьа. Цул химически обработка йича из дикагlа дуь хьайбаша. Цу гlулакха хьалхе кийчо ен хиннаб тха боахамашка. «Россия» яхача колхозе бетонированни кlоагам даьд, кхыдола хьалаш кийчдаьд. Хlанз укх деношка специалист хьаккхаьчача ча кийчде делалургда тхо. Цу гlулакхо гlайле ергья хьайбаш lай меца ца дитара.

В. ДЬЯКОВ,
Мауркан юртбоахамаи управлене зоотехник.

IУЛ ТОАДУ

Деттаи долча доахана lуъ тоадар духьа укх шера Ставропольски крайе краснолестенной фух дела кхо бlаь шинар ийцaл Ленина, XX-ча партсъезда, Куйбышева цlерагlча колхозаша, кlоэза Херсонски областера «Шалинский» совхозе цу фух йола яхх бlаь шинар ийцад.

Ала деза ийца члененой, доацан племенной бежк бара цloагlа аьттув болаш ваlга.

«Шалинский» совхозе дерригa доахан вlашагlтехав кхоалагlча оттлене типовой ферме. Из гlулакх хьа племенной шинараш тайп-тайпарча фермашка дlа-хьа, ма дейкар духьа. хlаьта племенной бол аттача ваккхара.

Хьайбаш лелалераша дика кхетадут лакха продуктивность йола дехтача доахана lуъ вlашагlволдра, дикача фух дола шинараш хилар кхоачам боанзга. царна тоа шу гlулакхьа зооветеринари бокъонашка хlа ца деххаре дукха болх бе безлга а.

А. СУХОРУКОВ,
Шалиа районе юртбоахама производственни управлене зоотехник.

КОЛЛЕКТИВА СИЙ-ХЬА СИЙ!

КОЛЛЕКТИВА ГIУЛАКХ ЛАКХА ЛОАТТАДЕРАШ

Укх деношка Грозненски йий доаккхача завода коллектива юкъара собрани хилар. «Коллектива сий—хьа сий» яхача дешашта хетаь яр из. Цига къамаьлаш даьча завода ветеранаша А. Меркулова, Н. Миргородские, Е. Линькевис, кхы дукхачар дийнар цу собрани коллектива юкъе бу кхетама болх тоабарах, къахьегамен производственни дисциплина тела лаерашла вlенхаштта къовсам лоаттабарах.

Хьокхам эша нах ба вай.—Йоахар цар. Завода коллективо цloагlа лоархlаш сий деш я масала. Шин кхехкаду А. М. Кавалер. Завода болхлошта юкъе эггара хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цlи яьккхай цо. 23 шу совгlа ха я завода нов. Кавалера болх бу, цу шерашка ший балха опыт тlа а хуш дукха боллой хьалхехьаб къахьегама ветерана. Дукхача шерашка хьинаре къа а хьегаш дукха къахьегама толамаш даьхар дунна еннай «Къахьегама Цlеча Байракха ордена». Иштта дика къахьегаш ба заводе къахьегама ветеранаш-ин. Лушинин. Кондрашкина, Агарнева, кхы дукха бараш. Цар заводе болх бу 20 шу совгlа ха я.

Нагахьа саг нац тха завода Русаленкогlар тайпан цlи ца йовзаш. Цар бlарча болхлой династи а йий доаккхача заводе болх беш. Эггара хьалха цига болх бе волавенна да. Русапенко Иван Митрофанович, цул тlехьагlа балха еннай цун сесаг Таисия Николаевна. Ший даьша балхах лаьца дувцаш из болх чlоагlа безабелар цар воlа Николай Ивановича. Цо лаьрхlар ший даь ниъ карарлана Хlанз 18 шу совгlа ха я из заводе болх беш вола. Новкъосташта лаам хьокхам а телаш балха тlа хьалха латташ хьавоагlа из. Цо даьхача толамий лакха мах баьб. Массеахьаьа Нохч - Гlалгlай АССР яхачан промышленноста министерствае кхачан промышленноста боллой профсоюза обкомен Сийлен грамоташ тийнад дунна.

Иштта кадран болхлой лоархlаш ба тха заводе Вагуевгlар мара сесагга. Тхьо шу совгlа ха я цар укхаза болх бу. Шийнке к коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цlи лелаеш ба. Цул совгlа общественни вахаре а хьинаре дакъа доац цар. Уж санна масалаш кхы дукха а доалахе йиш я.

Тха завода коллективерча хlара боаккхочо лаьрхlад къахьегама традицеш хlахо дегlайовлайра предложенеш тела. коллектива сий лакха лоаттадара ший хьинари низи кхо па де. Собрание укхьа лаьцараша дош делар дlахо йодача хана шоай къахьегама толамаш сов а доахаш В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна сийленца накъабаха.

В. МАЛЬЦЕВА,
Грозненски йий доаккхача завода йоаххагlйола экономист.

КРАСНОДАРСКИ КРАЙ. КПСС ЦК октябрьски Пленуме белгалдаьхар, Харьковски завод «Т-150» яха керда трактор араеца йолае кийчлуш хилар. Эттара хьалхара машинаш пачхьалкхен тохкам беш я тракторашн юртбоахама машинаши тохкача Кубански lалма-тохкама институте, колхозни кхашка цар болх иштта бу хьож.

150 говра низ болаш ба трактора оттабаь двигатель, цо йиш хулийт гидрофицированни машинаши кечъяши тlехьатайсача агрегатаца сахьата 9—15 километр сиха лелай болх бе. Кердача узламен конструкцешен йиш хулийт трактора еча ремонташта юкъера ха lаьхье.

Чlоагlа уйла тlайехийт механизатора къахьегама хьалаш тоадара. Водителa кабина герметични, тахати демахи хораеш яь я, чухьа пишк а вентиляци а йоаал дунна. Гидравлико аттагlа хулийт машина лехка.

СУРТА ТlА: Ново-Кубански района «Ленинский путь» колхозе «Т-150» яхача кердача тракторашта тохкам беш латт. Эзбь оахача болх беш я машинаш.

Е. Шуненова сурт.
ТАСС фотохроника.

ДЕПУТАТИ — ЦУН ГIУЛАКХАШИ

ОЧЕРК

Дуккхьашка сона ен бlаргавайра итт шу хьалха. Къамаьла да трибуна тlа ваьлар из. Шера йиза воь, ляхха яьккa, ситала босса бlаргаш долча юкъерча легlарча эlаьмигача саго сабаре лора ше зеш доаза къамаьл, 19 шу дьааьна эlамига саг вар из цу хана.

Цу хана цо дьь къамаьл дагадогlаш сона. Хlаьта дика дагадоагlа сона цхьа хlама: цо дьь къамаьл чlоагlа тlоараш а деттаи комсомольски собрание дакъа лоацаш хиннарахьа тlееаа хилар.

...Ше дуьнен тlа воха дукха ха ёце а дукха халонаш лайнай Лунина Александра. Эlамига волча хана даьл къаьстав из. Ла йийзай шелал, моцал. Тlом лаьттача шерашка дар из. Саша школе водача шера чакхбаьлар тlом.

Горагорск яхача мехкдаьттаход юрта хьалхийнав Лунин. Юрта гонахьарча новкъашка яхача мехкдаьтта вышкаша, станокаша-качалкаша чlоагlа безам тlаувзар цун. Буровойтара буровойга волаш дела чlоагlа безам болаш хулар Саша. Ерригa уйла тlаахийта лалугlар цо къахьечча мехкдаьттахоша дуьначунга. Мехкдаьтта кlеж тоха езача ёкваьжина юке волаш бlарча денош дlахухьаьр цо. Дй тlехьа лакхьора мехкдаьттахой говзал карарзара бола безам.

Юххера а кхоачашдир цо дукхача хана йенз шийна дагадаьлар. Бурулеттача балха вахар из. Шераш сиха эlаухар. Бурув толача балха вена шу доалашехьа ВЛКСМ членалла эlайийцар Саша. Кхоачаиде дезараш, цунтара дlадехараш дукхагlа хилар. Техника кlоаргагlа йовза гlертаи дукха къахьегар. Дукха ха ялалехьа комсомольски активист хилар цох. Дукха комсомольски мероприятеш чакхйоаар цо. Лаьттагlа оцаш йоакха турбаш хьалкара воскресникаш дера, кагирхой газет хьежна дика дакъа лоацар. Боккъонца вола боллой активисти хилара хьежиа цун сийдора, лоарlар, цунна дукха по аьинар дика кхоачашдера комсомольцашеи кагирхошен.

Болх беча хьалкарча шерашка дукха халонаш нийсъелар Александра, цхьабакъда, мехкдаьттахо хила оза сеп яхача уйлаша ниа а телаш бlу ца къовжабеш къахьегарах эшайир цо ийлеу халонаш. Халача, бlаьвача, хlаьта баьбалча наакъеца яхьчар цо ше дийрхlа чу тlа. Ше дийрхlа говзал кареерзалехьа промысле тайп - тайпара балхаш деш, оалвой волаш, хий цlензеча установка слесарь волаш балхаш дир Сашас.

Чlоагlа са тувсар цо мехкдаьтта доаккхача балха ше дlахнара. Пхи шу доаллашехьа хьатlаэттар из ха а. Мехкдаьтта доаккхача операторалла балха хьожаву из. Тайп - тайпара балха говзалаш хиларах аттагlа дар цунна цига болх бе а. Къаьстта чlоагlа лоархlаме хар йоакха опыт йола мастер Денисенко Николай Васильевич верте латтача бригаде из балха хьожавар. Цунгара опыт тоа а эцаш сиха лакхйора цо ший балха говзал.

Цига балха ваьачул тlехьагlа Грозненски мехкдаьтта техникуме заочно деша вахар Александр. Хала дlале а дешарах, производствени а комсомольски общественни а балхах дика лоархlавора хlамах бlу къовжабеш воаца эlамига саг.

Иштта дика къахьегаш хилар па зулан лисаплар. 1960 шера КПСС членалла дlаэи Александр. Из ди ший вахаре эггара ираз доладагlа хоза ди лоархl цо, хlана аьча цунна кийчлуш вар из дукха хана денз.

Болх а беш деша хала лий хьона,— аьлча за хаьча хаттара жоп а луш Александра аьлар: «Хала-м да, цхьабакъда, цхьакха а дика хlама атта хилац. Мехкдаьтта даккхара говзал чlоагlа лиинга кхетадеш деш аз техникуме».

Ший 26 шу дузача хана мехкдаьтта доаккхача болх бу итт шу стаж яр цуй, цхьабакъда, болх кlоаргагlа бовзара тlа-гlа дукхагlа тlаккхувра эlамига саг. Дийшар дага а хувцаш практике пайда ийбора цох. Диплома защита а яь Александр Васильевич юха цlаеча ше хиннача коллективе балха вахар ма. Цхьабакъда, мехкдаьтта промысловни управлене кулгалхоша йоакха опыт йола мехкдаьттахо хиларга хьежжа хьожаву Александр мехкдаьттен газ йоккхача мастералла. Кердача бехктоххамерча Али - Юртовски участке дукха халонаш нийсъелар мастера. Хьинар яз ця лов къахьегарах царех а дика лоархlа-вир на.

Шоай мастерерга хьожаш а ийбеш хала хиларах балхах бlу къовжабай бригадерча мехкдаьттахоша. Цо санна зачаче дешаш бе уж техникумашка, институташка, Массанне а коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цlи а лелай. Царех ба оператораш Шувасвгlар Дмитрий Виктора. Жуковский Михаил. Уж къона болхлой хьалххебара чlоагlа кхетама болх бу мастеро.

Дукха ца йовзаш Советски Эскаре кхуьи вий кхиза цlавеначул Федоров оператораллай балха вера Федоров Георгий. Йоакха опыт йолча мехкдаьтта доаккхараша, мастера дукха новкъостал дарах доацача хана карарзайир цо из говзал. Хlанз промысле дикагlволча операторех лоархlаш ва нов. Федоров.

Нохч - Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета депутат ва Лунин Александр. Шийх мехкдаьттахой бохиа тешам чlоагlа лораьу цо. Каст - каста го йиш я из депутатски декхараш кхоачашдеш, избирательница къамаьлаш деш, цар письмошка, жалобашка, тедача предложенеш хьожаш. Ший избирательашта эшар фух а хир цар чlоагlа теркo а я цо. Айкха бувзам лоаттабу цо йоттагерча Советаца, поселковни Советий исполкомий заседанешка, сессешка дакъа лоацаш хул. Цхьа цо дlадаьда хlана [illegible] кхоачашдар цун оамал а хиина дlааттад.

...Дукхача наха йовзаш я Горагорскира йоккха мехкдаьтта кlеж теха аварийно йоагаш лаьтта № 58 скважина. Цига лаьга цlи йоальчул тlехьагlа йоккха опыт йола мастер вайийта лаьхlар мехкдаьтта доаккхачи. Эггара хьалха цlи аьккхар мастер Лунин Александр верте латтача бригаде. Дика чакхбьаккхар из болх. Цlаьхха а технологически режим толла ца еш ритмично болх байтар скважинага.

Цхьаккха авари хулийтаргьяц, яхача дешах къахьегаш я Лунин Александра кулгалду мехкдаьтта доаккхарий бригада. На толамца кхоачашде вlаштlехьа а доал цун. Цун херттера бахьан да хlаранена ший болх дика ховш хилар, шийна тlаьатта бехктоххам бовзаш хилар.

Къаьстта дика къахьегаш я пятилетка кхоалагlча шера Лунин Александр верте латта бригада. Цхьа бутт дlайаххийтабац цо бетта план тlехкхоачаш ца еш. Цхьайтта бетта планал совгlа даьккха мехкдаьтта бlаьш тоннаши газ кхаш эзараш кубически метраши а.

Хlанз бригадана хьалхашка хаттар чlоагlа лоархlамен бехктоххамен декхар да. В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна сийленца накъабахара пхе шера план 1970 шера 7-ча ноябре кхоачашъе лерхl бригадо. Цу декхарех шараш лоархlабергхиларах лог тийша ба бригадера мехкдаьттахой.

Горагорске балхча мехкдаьттахой цlеношкара дахнаш еннай, цхьабакъда, цул тlехьагlа а дукха ба йоакхи Александр Васильевича пlагlара лайна ца йовш. Дукха балхаш лу цо карлархой письмошка хьежаш, ший балха говзал дlахо а кlоаргагlа йовзара хьаьнаш лехаш. Вартайна деша ба нов. Лунина бараш. Ирал долаш берах да цхьоалагlча классе деша вагlача цун кlаьнка Женя кхоалагlча классе эгlача Людаи. Хетаргахьа царех а хила мег мехкдаьттахой.

С.-З. БЕРДУКАЕВ.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

ДАРБА ДУЛАРГДОАЦА КАПИТАЛИЗМА ЭНП

Шьукха а халача валютно - финансови кризисо готдьа капиталистически дуне. ХIанз кхыметтел агIора хьаьрагIа болча капиталисма апологетий а е шеконаш а, е иллюзеш а хила йиш яц каст-каста ухаш йола валютни хорша вIалла а дагадоацаш хулаш дола хIама ца хилярах. Марксисташта хов дукха ха я, бехке дараш капиталистически цIен молхагIа дола система санхаташ а доацаш, дарба дуларгдоаца шу система йинаш хилар. Бакъдар аьнче, уйла гIоазаш ца, кхыметтел капиталистически пачхахьалкхений официальни вникалаш а хIана из бакъьанза ца боалаш хилар. Франце премьер-министра Куя де Мюрвила хьадкайкадир, ерига дунен халкъанта юкъера валютни система кIоарга йинаш доалкхаш хилар.

Капитализма валютно - финансаи система белгала дерригача дунен тIа тIаэттана кризиса хIакхара этап белгалйоал хьалхагIа довзанза хиннача гIулакхашца. Гуччахьа да малхбузенгермански монополей позициеш чIоагIъьлар а малхбузехьарча союзашка гIоллара шоай партнераш дунен рынкашка готбе уж гуччахьа гIерташ хилар а. ЧIоагIкъга дилдача малхбузехьарча кхыча валютел тIехььннай хIанз малхбузенгермански марка. Уж хьалаш дар французски франка позицеш бухьахар дукха Малхбузен Германе монополистанa пайза ийнарам а. Хабар арадьаккадар, малхбузенгермански маркана девальвании хьй аьнна, вешта вьнча кхьича валюташна нийсйича цун курс лакхьхьй, аьнна. Из бахьан долаш ца хаддаш Малхбузен Германе чуйолаелар франкаш. хIана аьича къаьнарча курсах йола маркаш хьа е ийца, тIехьагIа лаккьеннача курсах уж юха а ехка хIамилт дикха белам болаш спекулянташ хиннадь.

Франкана а малхбузехьарча сикахьара гIоллара шиий партнерий кхыча валюташта а тIагIертаж хиларах шаьра гуш да политически совлешаш пийгахьа яха бензи болаш ФРГ хилар. «Федеральни Республика, — шу хьакхеьна гуччахьа дуцпар «Рейнише пост» яхача газето, — дикка доархIаме экономически держава я, цудухьа цьнакхха бахьан гаш вайпа но из пийй лодрхIам кхетабе хIана безан хьахьокхаш. Геттара шьара гуш да. Боня Малхбузен Европера экономически, политически, тIема доал ший бе дохла безам болаш хилар.

ХIанзара кризис йолаеннача тIехьагIа дена къастта чIоагIа хиз бу французски франкона. Ие цхьа бахьан довьшн дац. Франце делаю шиий лоIамева политика дукха хана дена Боннех Вашингтонех сатем боабеш хиннай. Дага а доацаш цхьна нийсденна хIама дале такаш я дунен халкъашта юкъера кхокхам кIаьдбе гIертнига бакъахьара гIулакх хилар дIахайта гIерташ Франце викало хьанаьл зань НАТО Совета Брюссельски сесси чакхьаьнка дукха ха илалехьа Малхбузехьарча Германе из кризис хьоар.

ВIашагIкхийтта Штаташ францана новкъостал де саршагIа ца аьича цабоалаш хиннадле а, бакъдар аьлча. дакха агностически уйлаш хиннай ну хана царна дагалъеттарам. США финансий министра Фаулера мухIарал ма дарра. нагахьа санна франкана девальвании йича, «американски товараша конкуренци леларра низа пIехкашта зе кхетаргдар». Цхьабакъда, цхьакха а дар бахьан. «Нью - Йорк таймс» яхача газето гуччахьа издоры, американски новкъостал дарлз ВIашагIкхийттача Штаташта барт вIашагIа ца кхетача дешашта Франци дикагIа барта йоагIаргьи аьна хеташ ба. Вашингтоне, кхаш.

ПРОВОКАТОРИЙ САТЕЦ

Вахкам хила кийчхенна латт Гартарча Малхбоален районера хьал. ХIана а дIальхадаи укхаза израильски агрессех хьахиппараш. Шу дIадьниад бокъо йоацаш дIалийцача Iарбий территорешкара израильски бIу арабоакхкинга отталаь Ехерамален Совета резолюци тIайийцача хала хена. Цхьабакъда, тахаиалица киг Iоеттабалаь лаьтта юхадениадаш гIаьрахоша.

Цхьа ки а дIалохан израильски гIаьрахоша кргIанара провокационни ... ... бахьна ... ... низаш дарах лаьца телеграфе ... ... беш. Израила бIуво кастакастIа дов чуту Iарбий бIу ... ... позициешка. Бандитий тайпара Iарбий пачхахьалкхений территорена гIалеш израильски самолеташ. Шеноги дехаду, кхалнах, берки доаду.

Цхьабакъда, маьршача городашкех нефтяштеи бомбаш чуйийттаяр аьдна я, е Iарбий беженцашта довлаш дьылер аьнна а, ... дукхахча маха низаш даьлар аьнна а дIалийнача территорешка баха нах кхерабе низа кхоачаргбац. Уж гIаьрадешта дукьала кьовсам доаттабе гIулт, демонстрацеши забастовкаши и цар акхачаI гIулакхашта дукьал, чIоагIлуш боагIа Iарбий патриоташа гера кара а йийца израильски гIаьраконта дукхьала доаттабу къовсам а. ДIалийтадIв лаьттошкара гIаьбахой бIу арабоаккхилга дIадехаш Iарбий нах гIеттара израильски Iаьдалаша жоп лу террорацеи кьнзача гIулакхашцеи. 26 ноябре израильски патрулё Iарбий кхо бер дийнад Ерусалиме дукхьал комендантски сахьата ха хьатIаэттачул тIехьага улицашка уж арадовлара.

ЧIоагIа хьайнаб нах дIальпача Наблус яхача провинце. Из хиннах гIаьпахочун кулгах енна деша хIа йоIит кьайлагIа дIайолла израильски Iаьдалаш денначул тIехьагIа. Городе Наблусе хинна протеста демонстраци герла низаца аикхайр цу гIулакха лаьрхIа городе доаладьча эскара довкъоша.

Кхерамален Совета резолюци кхоачанъе ца тугачеи шоай лоIам бахьан долаш Iарбий халкъаша лоаттабу къовсам къьзагIча тайпара тоIабара политика чакхйоахачеи израильски агрессораша ког гIертолга и дукхьал ВIашагIкхийттача Штаташа дела новкъосталах. Американски империалистийн цар израильски гIоечийн барт вIашагIтехар къьний - кортамукъален болана хIана тоха белам хилар дк. Дукхьал по хьалхальнкха я хIана ярел тIех йола «Фантом» яха истребителаш - бомбардировщикаш Израила яла аьнна дукха ха йоацнаш американски правительства аь решени.

Iарбий мехкий общественность раьза йоацаш я ВIашагIкхийттача Штаташа агрессор хьалхоацаш хиларах. ОАР кхьча мехкашкарча гIулакхий министра Риада хьадда бехке йир «Фантом» яха самолеташ Израила яла аьнна США-с дь решени. Из решени, белгалдьаккхар, цу къастта кхераме я Израила экспансионистски планаш бакъьош премьер - министра Эшкола официальни заявлени аьчул тIехьагIа. Iарбий территореш тIара дIакха лаьрхIа яц Израиль, хьакхайкадир Эшкола. Израила «Фантом» яла самолеташ дIаьра, аьлар Риада. ВIашагIкхийтлара Штаташе повкъостал лу Iарбий пачхахьалкхенашта дукхьала Израила дIахо а агресси лоаттара, ООН Кхерамален Совета резолюци кунга телхаийтара.

Израильски агрессорашеи цар галохарашеи нах доаль лелаеча провокацешта Iарбий мехкий халкъаша жоп лу антиимпериалистически низаш кхетадарна, израильски агрессех хьахиннараш дIоахар дукха лоаттабу къовсам чIоагIбарна. Гартарча Малхбоалемера гIулакхаш политически нахьъаца кьоастадар дукха лоаттабеча къовсаме цар ког гIортолга ю Советски Союзе а кхьча социалистически пачхахьалкхенаша а хьалловаш хиларах. Шеко хила йгIац юххера а Кхерамален Совета резолюци Израила кхоачашъе езаргхиларах.

КОРЕЙСКИ ХАЛКЪА МОАСТАГIИЙ ИНЛОВЗАЛАШ

ООН Генеральни Ассамблея цхьалагIча (политически) комитете дувна долаленнад корейски дош. 20 шу гарета ха я Генеральни Ассамблеи ден повестка тIара из дош Iо ца доадла. ООН-а Устав толха а дь. 1950 шера вIашагIьеллача «Корея вIашагIтохарай юхаоттаярай йола комиссие олаш йолча хIара шера Генеральни Ассамблея хьажийта дIачутел Кореерча хьалх йола шера отчетни доклад». Къулбехьен Кореецара шоай безами Корейски Халкъа Демократически Республикацара шоай цабезами къайлабахьа гIерташ бац цу доклада авторам. хIаьта комиссена юкъебола Австрале. Филиппиней, Турке, цхьадолча кхыча мехкий викалаш. ДагадоххарагIа белгалдаьккхача, царех цхьанна а мехке хIанз а къоабалъь тIаацац КНДР, из йола хIанз 20 шу цизалле а. Комиссе докладаш, цкъа оттаьчеи шЛакхха а хунца ца лучеи схемагIа вIашагIъехкаш я. Цар лерхIар.— американски бIу Къулбехьен Корее лоаттабар бехказа довккхнига. Цудухьа доклад вIашагIъехкаяаша Iаьржа басар кходаш, ювцар КНДР йолча дана меттIаьлеш хувц цунах, КНДР бехке ю «агрессивни я» аьнна а кхы мел долча къинопта а.

Лакхе йийца комисси къоабадьеш а хIаьта Корея вIашагIтохара проблема цьоастае цун бокъо я аьнна хеташ а яц КНДР правительство. Цо юхххьанна дена а даьрхIад. хIанз а доарх! законагIа доацаш комиссе шера отчет оалаш йолчун ларда тIа корейски дош луйцар. Ийса да Корея вIашагIтохара проблема мичча тайпара из дале а арахьара юкъегIертилга доацаш, демократически ларда тIа, малара ньккьаца дIкха корейцаша шоаш къоастае еза аьнна корейски халкъи хетар.

Аза дакъа тIара дунен халкъаннта юкъера тьал уплкхIена хулга долаш йолча Советски Союзох кхыдолча социалистически мехкашеи ше ма ярра хьалловц КНДР позици. ООН-ерча советски викало цкъа санна дуккхаза а белгалдаьхад. Корейски ах гIайрен тIа кхохкам лоаттабераш корейски халкъа чурча гIулакхашта юкъегIорта, Корея йийхка лоаттае. Къулбехьен Корее шоай влиянии шоай тIема базаши хилийта безам болаш долча империалистически гIозарий гIулакхаш хилар.

Дуккхача социалистически мехкий Азе а Африка а шоай лоIамерча къамий пачхахьалкхенийн викалаша цкъа санна дуккхаза а кертагIдаьхад США-а байрахь хьалхи а тувсаш нах дIалаьца лоаттабеш бола американски кхыболеи кхьча мехкашкара бIу Къулбехьен Кореера арабаккхарах дола дош а хIаьта кхетта «Корея вIашагIтохарай юхаоттаярай йола комиссе» дIаякххарах дола дош к сесси ден повестка юкъе хьоаттаь. Цхьабакъда, ООН-ера дукхагIа бааш механически шоашта тIехьа а боахаш, империалистически мехкий массара а вIашгIехьдийнад уж предложенеш тIа ца аппйта.

Мел аьлча, а, корейски дош дувцилга ВIашагIкхийттача Къамий Организацей хьоарчадеш хиларах 18 пачхахьалкхех, цу даькъе Советски Союза а, викалаша предложени елар из дош дувцача, хьалхагIа хIара шера сашна цхьан Къулбехьен Корея викалаш бийха ца Iеш, цхьатарарча бокъонегIем хьалххагIе а условеш ца уиттаешн КНДР викалаш а тIабеха, аьнна.

Цхьабакъда, 1950—53 шерашка США-на цхьана ООН байракха вIал а етта, корейски халкъа дукхьала тIом баьча Австрале, Филиппиней, Таиландь, цхьадолча кхьча мехкий делегацеша хьаллаьцача США делегаце, цу предложенена дукхьала предложени йоалайир дукхха дискриминационни гIулакхаш тIа а деха мара КНДР викалаш бехаргбоанаш. Политически Комитете шоаш дукхагIа хиларах пайда а эцаш, малхбузехьарча мехкий вIашгIехьадлар, из дарра аьлча КНДР викалаша дискуссена юкъе далкъа лоцара торо юкъера йоаккхаш йола шоай резолюци голосоване машнага гIолла чакхьаккха. Цу тайпарча решене лхы тIа а толхалу хIанз вешта і кхоххадена латта корейски ах гIайрех тIара гIулахчаш.

Г. ШИШКИН, С. СОЛОВЬЕВ. (ТАСС).

КЕРДА ТОВАРАШ

Батарейшкара болх беш йолча хIамигьлча «ВЭФ-12» яхача радиоприемнико Iалаиду нахьа аьнна водаш хьоча а цIагIа лоаттаеча а хьаламка йIаьхача, юкъерча, лоацача, талгIей диапазонашка болх беш йола радиостанцеш хьалувцилга.

Из кхоме, лакха электрически аккустически параметраш, тешаме конструкци йолаш я.

Пластмассах декоративни металлически элементехи аь я корпус.

1968 шера воарх] бIаь азар сов гIа арахеца лаьрхIад уж тайпа радиоприемникаш.

Б. Трепетова сурт. ТАСС фотохроника.

Продукташ чуйвадаю «М-50» яха керда тайпа холодильник арахеца кийчаьш я Минени холодильникий завод. 1968 шера археца йолаергья из.

М. Муртазина сурт. ТАСС фотохроника.

ОАЛКАМ КЛУБ ХЬАЙИЙЛЛАЙ

ЧIоагIа раьза хиния тIанйиар Сунженски района Оалкама бахача нахо шоай юрта клуб хьалъе аьнна райисполкомо аь решени. Из доархIаме культурни гIишло хьалъе йолайир Шадиев Iаьла керте латтача гIишлошъерий бригало. Юртарча нахи сатийса клуб хьелла ди хьатIахкьчар.

Самардийнахьа керда хьалбаьча культура гIирев юкхе юрта общественность, интеллигенци, кагирхой, боккхий нах гулбелар.

Керла клуб хьеллара юртара нах даькьала а бувнаш къамаьл дир КПСС Сунженски райкома хьалхарча секретара В. В. Варлашкина. НиIарах теха хиние лента хоада а дь нах чубийхар цо. Сийрдеи йоккхеи я клуб, 200 сага моттиг я кинозале, кхо эзар совгIа книжка долаш йоккха библиотека кийчъьй, пул совгIа кхы а помещенеш я.

Берригаш иинозале Iохоаш. Керда клуб хьаеллара хетаяь собрани хьаела Мужечерча юрта Совета председателла нов. Аушева. Къамаьл ду района культура отдела заведующие нов. Февралевас. Цул тIехьагIа клуб хьалъеча къастта дика болх баьрашта КПСС райкомеи райисполкомеи Сийлен грамоташ ахчан премеш лу райисполкома председатела С. Х. Плиева.

Собрани чаккхьиначул тIехьагIа района культура ЦIен художественни самодеятельноста концертагеи «Са тъеста шу дьнинад» яхача кинофильмагеи хьожар юртара нах.

С. ШАДИЕВ.

ХАЙЧА ПАЙДАНЕ ДА

ГИППОКРАТАГАРА ВАЙ ДЕНОШКА КХАЧЧАЛЦА

Ша малха ваьча дена вайлава йолча хала садах саго. ХIаьта массала а цIена хулий пехкашта дода фо? Халахете а, хилац. Из демо, газаша, кIуро бIеxдий, дукха микроорганизмаш йоаххаш хул.

Сага эпа фо цIена хиларал совгIа, тоьал тIува а хила деза. ХIаьта вайцигардар? Iаларча дIоахлеш долча цIеноша декъалу из. ЦIаьта цо садоахача наькъашкарча шаьрача морда айи а ду. Кхы а вогIа да, нагахьа санна болх беча хана вай кварца, кIоро, времке, каьхата, тхан, тхьамий, цемента, хьоара дом чуувое, газацеи кIуроцеи пехкаш бIехйой.

ЦIена цIена леладе хала дац — хийи сапен хилча кхачи бь цу гIулакха. Цергаш цIеньара щеткеи пастеи йоаш я. Керн чеп шинегIа цIенлу. Цхьабакъда, садоахача наькъашкара бигкъига (слизисти) морди пехкаши цхьанна а хIаманца вайга «юлалургьа». Цу тIа а, цар тIехе цIека тIехинал 600-ааз йоккхагIа я я. Кхыметтел дIамига хи тIадамилг е чIоагIача хIамаи аIиртилг садоахача къимарга эттача, саг кхайкаву, кIаж вода. Цхьабакъда, нагахь санна тIадам е кхийола хIама кагтий дакъиилгаш а деш йийкъача, сага новкъа долаш хIама дергдац цар.

Феца ледача тIадамилгех е аIиртигех аэрозоль оал. Морхаш, дохк, догIа, дом, кIур-Iалам чура аэрозолеш я ца аьича кхы ала хIама долаш яц. Хьалхарча заманахьарча сийлахь-воккхача лоро Гиппократа, из кхета я дь, пехкашка лазараш долаш бола нах сервисти Iи кер чу Iочу а увоаш, цунах гIойле хулаш хиннача Везуви яхача вулканага хьежабеш хиннаб. ТIа-тIа дукхагIа аэрозолек пайда ийбе баьннаб лораш, шоаш дарба деш бола унахой хьунамка, форда йисте, кхурхолташка, гейзерашка хьежабаьб. Цул тIехьагIа саьмарсаькха, дохк, укропа, тиина, лавра, эвкалипта Iанарах пайда ийбе баьннаб ингаляцей хьисапе.

Менилачь молхаша желудочни сок толхае, химечника чу микробаш хьове тарлу, укелоша лазар хьоаду. Вешта, цу тайпара теха молхаш цIийво маца чуозаргья, памогаш йолча органа маца тIакхоачаргья! ХIаьта аэрозолей хьисапе вай чуувкаш йола молхаш шоаш ма ярра садоахача наькъашка чу а яхе, цига кIаьдача морда тIа юаш. Цу хана молхаша «дIалаца» тарлуш йола тIехе дукхча а йоккхагIа хул. Нагахьа санна, ардвай, препарата кубически сантиметро дIалоана моттиг 6 кв. сантиметра нийсса яле, аэрозоль а ь аьтто (0,1 микрона дакъилгаш а долаш) дIалоацаргъя 60 кв. метр моттиг. Молхаштеи дегIацарча мордаи юкъера бувзам дукхагIа хилара кийсса дикка лакхъу цар химически биологически низ.

Къа катар хиина цаметаш волча саге са аттагIа дов, нагахьа санна фонтанчика - увлажнителя новкъосталца цIагIа хих пурх беш хуле. Хвойни экстрата ноачача растворо, эвкалиптови е дийкха даьтте кхы а безамегIа, пайдапиIа йола хьаж хулийт. Балха волча хана а балхара баьппачул тIехьагIа а минеральни хин е соляно-щелочни растворий аэрозоль чуувзача дом болча пехашкарча, махташкарча, рудникашкарча белхлошта кIеэнгагIа хул лазараш садоахача наькъашта — шаьра морда, цу хана пун мерцательни эпителий дикагIа дукхьальоттлалу дема. Цхьа бахьан доацаш дац дуккхача предприятешка аэрозольни электроаэрозольнии установкаш чулатташ йола ингаляционни кабинеташ хьаеш хилар—электрически зарядо боккхагIа хулийт иллах боала дарбан-профилактически пайда.

Дарбан вещества аэрозолех пайда эц садоаха органаш лаза хьнкача хана цар на тохара нийца ца Iеш, пштта унахочул ерригача организмана е кьаьст-къаьстача цуя органаштеи системашта гIойле хилийтара я. Аэрозольни баллонаш хьаро йиш хулийт тоьтадаьча, чоп аьча, с лазадьпиача пIена боккха пайда баргболча тайпара тIагIолла молхаш хьакха. Аэрозолеш, цул совгIа, дезинфекцие, цIий Iувда паразиташ кхекхаю метод а я.

Молхаш еттара аэрозольни метох тахан чIоагIа дика доархIаш я специалисташа.

С. ЗЭДЕЛЬШТЕЙН, медицински Iилмай доктор. (Санитарни просвещени Центральни Iилма-талхама институт).

ЛЕНИНА ЮБИЛЕЯ СИЙНА

Советски халкъа сийлахь - воккха баьча Владимир Ильич Ленин вахбIаь шу дизара хетаьча мерепринтешта юкъе йовкха моттиг дIалоац гойтара агитаце а тайн - тайпарча кружокай билхо а.

Партийно, - комсомольски политически дешара шу дIадоладеннача денощка дIаболабир Наьсаре № 2 йолча школе шиий болх лакхерча классашта лаьрхIача Владимир Ильич Ленина биографи Iомаеш йолча кружоко.

Сийлахь - воккхача баьча комсомола кхоалагIча съезда дь къамаьл Iомадарца дIайолайир цу кружоко шиий занятеш. Тхона хетачох цу гIулакхо дикагIа пайда белар, хIана аьлча дешархоша дикагIа кхетадир коммунизм хьо оача къонахчий тIехьена хьалташка латта доххий декхараш. Воккхача безаица, пIоаргIа Iомаю цар баьчча биографи. Царех ба Артахова, Бекова, Албогачиев, Пашонных, кхы а итташ. Берриташ а кружоке дешаш бараш кхоаткъе итт тарта сиг ва, дукхагIа бараш союзе боаца кагирхой а болаш. Уж берригаш а кийчлуш ба ВЛКСМ мугIарашка дIаетта.

КIезига моттиг яц школа чурча пахаре гойтара агитаце дIалоацар а. Йоккхача коридора чу гуча моттиге дIаоттадаьд Ленина бера хан, студентчески шераши хьахьокхаш а цуи революционни гIулакхаш гойташ а дола стенд. ДукхагIа долча классни цIеноша да Ленина юбилеина хетадаь лозунгаш, из дн дикача, хьоа кхамашца деладе дешархой а хьехархой а тIахьехаш йола материалаш.

Сийлахь - йоккхача Октябрьски революце 51 шу дузача дийнахь школа боккха пеноагIуи хьалеацаш дола сурт хьоттаяр дешархошта хьалхашка. Ала дезаш да из сурт дьехархоша шоаш дилха хилар. Ленин латт броневика тIа кулг аIа я дакийта къахьегамхошта хьалхашка къамаьл деш. Мехо теркаеш я иIе байоакхаш.

Цу сурта юкхе хIара перемена хожурешо ю дикагIа дешаш болча пионераша. Школерча комсомольски организаци лаьрхIад гавахьа кагий электрически лампочкаш а эхна из сурт кхы а сийрдагIа хилийта.

Кийчлеш да школе Ленински цIа а. Ильич вувкаш хургья цу чура еррига материалаш. Цу дерригача гIулакхаша торо хулийтаргья къонача тIехьенна «Деша, деша, деша» — яхa Ленина дешаш цIаккха а дицца далийта.

И. ОСМИЕВ.

ХАЛКЪА ОБРАЗОВАНЕ СОВЕТ

Дукха ла йоаццаш Шьала районе вIашагIъелла халкъа образоване Совет. Совета юкъе воагIа 33 школаи культурно - просветительни учрежденеи партийни организацей викал.

Совето районерча школашка учебно - воспитательни болх лакхбара план оттаьй.

С. ВОРОНИН.

ХАОТТАМ

Тахан дийнахьа а тховсара бийсанна а республико гIоллеи Грознеи кхаьла хургья, догIанна лайи хьисапе йоачаи а йолаш, ма булларгбо, къилбасела-малхбузехьара гIаьхьача боарам, юкъ-юкъе чIоагI а хуш мух хьекхаргба. Температура республико гIоала 1—6 градус. Грозне 1—3 градус шелал йолаш хургья.

3-чен 5-чен декабре а цу тайпара хургба хаоттам.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Керда синтетически хьысий комбинат болх бе йолалийтой болгарски городе Ямбо (сурта тIа). Предприяте керттерча продукцек — «амболена» хьысах — шоаш пайда эцаргба малхбузехьарча текстильни промышленности, дIазел дахьа дIанкхьийтаргья из.

БТА — ТАСС сурт.

ФЕЛЬЕТОН

«СКОРАЯ ПОМОЩЬ» ГIАШ ЛЕЛ

«Сунжанефть» НПУ медсанчаста керттерча лоро Долмураиеи Салмана дуци: управлене тхона къоастаю йиъ автомашина — «УАЗ» яха керлахр цаI, «УАЗ» яха къьпхар шиъ. цхьа автобус.

— Из боккха кнз ба — аьнна хийтар сона. — Наьха терко елга да-кх из! ГIаш мишта гIергаш цех. Иштта дуккхача машинашца мишта дулургдац наха медицински гIулакх?

Цхьабакъда, дIахо къаьгта кхетадеш хилар иштта лорий гIулакх дешшехьа а керттерча лора юкь цхьа гIайгIане а безаме а йоалаш хилар. Из хиннадар «УАЗ» яха керда цхьа машина мара «Скорая помощь» мегаргйолаш кийчъя ца хилар, хIаьта иаькьа ши «УАЗ» цхьаннена тара яц. Автобус иштта «Скори помоща» мегаргйолаш кийчъь я (керттерча доькъа пIе эIарг оттадарца). Из дерригам хIама хацар цхьакха дола мара: упахошта а царна гIулакх деш болча медицински белхлошта а кIезига бIаргагуш я уж ерригa машенаш.

Фу бахьан долаш да из? Ремонт яра эша запасной ваьхалаш ца хиларах машинаш болх ца беш сейца латт. Масала, 21-ча ноябре делкъел тIехьагIа сахьат даьлча медицински гIулакха аралъар цхьа машина. ХIаьта, 22-ча ноябре сайрийна 7 сахьати ах сахьати даьлча аральнар а цхьа машина мара яцар. Из хIара денна оттаю дола сурт да. Iалаьмате чехка тоабий дIаоттаю «Скори помощь» кхьича гIулакха, хIаьта лораш гIаш болх. Цул тIехьагIа бурув деттачара, электроцехера, промыслашкара, кхыча организацешкара цхьан минота машина (кхыметтел самосвал а) ейта шоашта ахаш дехаш хул лораш хала унахой дIабигара.

Иштта болх беш хилар бахьан тIаш нах тIаэцара хаицаьа тIаболхалаш ' лораш. Лорашкара цхьаца новкъостал эпаш болча наьха йоккхий очередаш уьтт. Вай вувцар ваи аIара денна объекташка уьттап вола цеховой лор, хIаьта буровойн кхыйолен объекташ итташ километраш поликлиникаша гаьна ма йий. Масала, Заманкул, Серноводск, Захай, Ачалкхе. Буровойшкареи кхыча объекташкареи сихха лор эшаш моттиг эттача из тIехьа даккха йиш йолаш гIулакх дац.

«Сунжанефть» НПУ начальника Д. Г. Коршаковеи цун заместитела Д. П. Коженниковеи медикхелара дехарашта жоп делар: «Цхьаккха новкъостал кулургдац тхона транспортни контора начальникага телефон тоха мешта дьнна». ХIаьта «Октябрьнефть» НПУ транспортни контора начальника (цун кара я транспорт) нов. Загулова лоацца жоп лу: «Запчасташ яц». Из дош хаьттача «Грознефть» объединене а. Цига йоах шоай министерстве латкъа. Цар яхар а дь Нохч-ГIалгIай АССР здравоохранене министерстве письмо лахьийтар оаха. Цхьабакъда, министерства цхьаккха жоп далазар.

А. БАКАЛЮН.

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО

3 декабрь

7.30 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — Передачай программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.20 — Хоамаш. 8.35 — Аппараш. 8.45 — «Кхалнаькха Совета йоаххошоо» яха передача. 9.00 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — «Къона тIехье» (гIалгIай меттала). 16.20 — Аппараш. 16.30 — «Политинформатор фермие веиаш» яха передача (гIалгIай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — «Вайна дийначул тIехьагIара» концерт. 17.30 — «Вай индустриальни мохк» (эрсий меттала). 17.45 — «Реформа гIанаш» яха беседа (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Аппараш. 18.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.40 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

3 декабрь

18.00 — Берашта, «Мийнашан вейннкнад» яха фильм (нохчий меттала дешеш). 18.15 — Телевизионни кердадарш (нохчий, эрсий меттала). 18.40 — «Грана а пунах лорахаиаш я» яха беседа (нохчий меттала дешеш). 18.50 — Английске метта урок. 19.15 — Дунен халкъашта юкъера обозрени. 19.25 — Музыкальни перерыв. 19.30 — Хоккеих йола дунен халкъашта юкъера турнир. СССР — 1 — США. Перерывах а турнира йистехча а телевизионни кердадараш. 22.00 — Передачай программа.

РАДИО

4 декабрь

7.30 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.30 — Передачай программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.25 — Хоамаш. 8.35 — «ДоттагIалла» йоккхагIа йолча классийна вешабатIаршта (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Ленин ваь бIаь шу дизара. «Ленина тIа лелаеча районе» яха передача (нохчий меттала). 16.15 — «Лаьттеи нахи» (гIалгIай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — «Иллн доаи аз са дахье» яха передача (эрсий меттала). 17.30 — «Советски сийлахь-доккха законаш» яха передача (эрсий меттала). 17.45 — «Вай индустриальни мохк» (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — «Партийни белхалочун трибуна» (нохчий меттала). 18.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.40 — Москва. 19.30 — «Къонал» (нохчий меттала). 20.00 — Концерт. 20.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

4 декабрь

18.00 — Телевизионни кердадараш. 18.15 — «Лаьттан къона вай да тхо» (СССР Конституце Дента. 18.40 — СССР-е хьаькара моттиг яккха кхувш боагIараш волейболах ловзар. 18.50 — «Гуля Королева» яха художественни фильм (шоллагIа сери). 21.00 — «Советски мехка закон». 22.10 — Передачай программа.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-96; редактора зам.—3-39-11; бехктошхаьна секретара—3-34-38; партийни захарен, культурен, промышленностен отделий—3-42-30; юрта бовхамен письмойн отделий—3-42-28.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцие проспект, 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05265. Заказ № 5039.